

Modlitebný týždeň mládeže 2017

Téma:

TU STOJÍM!

Názov:

REVOLÚCIA

Reformácia, ktorá zmenila svet

REVOLÚCIA. REFORMÁCIA, KTORÁ ZMENILA SVET

Prednášky modlitebného týždňa mládeže 2017

Autormi prednášok sú Johannes Hartlapp a kol.

Zodpovedná redaktorka Michaela Hrachovcová

Grafická úprava Jaromír Pokorný

Fotografia na obálke <http://www.medievalhistories.com/ways-cranach/>

Vytlačila tlačiareň ARTRON, s. r. o., Boskovice

Vydal Advent-Orion, s. r. o., Praha

Prvé vydanie, 2017

ISBN 978-80-7172-703-3

ÚVODNÝ KOMENTÁR

PAKO MOKGWANE JE VEDÚCI PRACOVNÍK ODDELENIA MLÁDEŽE PRI GENERÁLNEJ KONFERENCII. ORIENTUJE SA NA STARŠIU MLÁDEŽ.

„Tak aj Duch prichádza na pomoc našej slabosti. Veď nevieme ani to, za čo sa máme modliť. Ale sám Duch sa za nás prihovára nevysloviteľnými vzdychmi. Ale ten, čo skúma srdcia, pozná úmysel Ducha, lebo sa prihovára za svätých tak, ako chce Boh. Vieme, že všetky veci slúžia na dobro tým, čo milujú Boha, ktorí sú povolani podľa jeho predsavzatia.“ (Rim 8,26–28)

PREČO SA VLASTNE MODLÍME?

Prečo sa vlastne modlíme? Je cieľom našich modlitieb Boha prehovoriť, aby nám dal, čo práve chceme? Sú veci, po ktorých túžime, naše skutočné potreby? Modlitba nie je automat na sladkosti. Modlitba slúži na to, aby sme Bohu vyjadrili svoju vďačnosť a povedali mu, po čom v živote túžime. Pretože sami nevieme, ako sa správne modliť, Duch Svätý sa prihovára a prosí za nás (Rim 8,26).

Modlitba nemá byť bezmyšlienkovité odriekanie prázdnych fráz ani nával slov. To, čo hovoríme, musíme myslieť úplne vážne. Naše prosby majú mať určitý cieľ. Rozprávame sa s milujúcim Otcom, ktorý nám chce dať to, čo je pre nás najlepšie. Vedomie jeho lásky nám pomáha hovoriť s ním úplne otvorene. Bez ohľadu na to, ako dlho naša súkromná modlitba trvá, je to osobný dôverný rozhovor s Otcom, ktorý nám rozumie a miluje nás. Modlitba je komunikačný kanál medzi milujúcim Bohom a jeho deťmi.

AKO VYZERÁ TAKÁTO KOMUNIKÁCIA?

Najprv si stanovte čas na pravidelné osobné spoločenstvo s Bohom. Tak to robil Ježiš – náš vzor. Modlitba nemá byť príležitostná udalosť, ale životný štýl. Nemá byť len niečím okrajovým. Čas určený na modlitbu si zaznačte do svojho časového harmonogramu.

Deň začínajte a končíte s Bohom. Počas dňa sa mu neustále na modlitbe odovzdávajte – modlite sa stále! Modlitbu nemusíte vyjadriť vždy slovné. Niekedy je lepšie napísať si ju. Niektorým ľuďom sa ľahšie vyjadrujú myšlienky na papier. Ak k nim patríte aj vy, založte si svoj modlitebný denník. Keď si svoje modlitby zapíšete, lepšie si uvedomíte, ako a kedy vám na ne Boh odpovedal. Keď vám bude ťažko, môžu vás povzbudiť a pripomenúť vám, že Boh vás počuje.

Všetci robíme chyby a potrebujeme milosť. Milosť môže človek prijať len pri osobnom stretnutí s Bohom. Nejde totiž len o odpustenie, ale o niečo, čo prichádza jedine od Boha. Milosť zachováva bezúhonnosť jednotlivca. Boh nemá svoju osobnú agendu,

neradí sa s tímom poradcov, koho omilostí a koho nie. Milosť je sprevádzaná láskou. Milosť môže ponúknuť jedine Boh. Žiadna ľudská bytosť nemôže dať spásnu milosť. Keď budete prosiť o odpustenie, verte, že ho okamžite a skutočne dostávate. Nijaký kazateľ alebo duchovný to nemôže urobiť za vás. Každý sám otvára svoje srdce a prosí o vnútorné očistenie – s pokorou a bez strachu. Veľkňaz v nebeskej svätyni je váš priateľ! Milosť je vám dostupná kedykoľvek, nezávisí od toho, kde sa nachádzame. Neexistuje nič, čo by Božia milosť nedokázala prikryť. Áno, Boh skutočne čaká, kedy vás bude môcť uzdraviť a odpustiť vám. Musíme ho však neustále hľadať na modlitbe. To, čo kedysi dávno povedal Izraelitom, hovorí aj dnes nám: „Avšak môj ľud, po mne pomenovaný, sa pokorí, bude sa ku mne utiekať a odvráti sa od svojich zlých ciest, vypočujem ho z nebies, odpustím mu hriech a jeho zem uzdravím. Odteraz budem upierať zrak a zbystrím sluch na modlitbu na tomto mieste.“ (2Kron 7,14.15)

Venujte modlitbe dostatok času. Zmení to vás aj ostatných vo vašom okolí. Čím viac sa budete modliť, tým menej vás bude prenasledovať strach a úzkosť. Modlite sa! Boh vás vždy počuje a dá sa vám poznať.

NÁPADY NA REALIZÁCIU

ZAČNITE PLÁNOVAŤ. Naplánujte si, ako strávite tento výnimočný týždeň modlitieb. Určite si jasný cieľ, vytvorte tím a nezabudnite pozvať aj svojho kazateľa.

ZISTITE SI INFORMÁCIE O CELOSVETOVOM DNI MLÁDEŽE. Týmto dňom sa modlitebný týždeň mládeže začína. Navštívte našu webovú stránku www.gcyouthministries.org alebo kontaktujte svojho vedúceho mládeže pri únii.

ZÍSKAJTE MODLITEBNÝCH BOJOVNÍKOV. Vytvorte tím mládežníkov, ktorí sa budú za vás a vašu službu pravidelne modliť. Mala by to byť skupina mladých ľudí, v ktorej môžete otvorene hovoriť o osobných i zborových potrebách, o vašej službe druhým i sebe navzájom.

VYBERTE PIESNE. Zapojte do projektu váš mládežnícky spevácky zbor. Ak takýto zbor nemáte, možno práve teraz je vhodná príležitosť vytvoriť ho. Vyberte piesne, ktoré všetci radi spievate a ktoré sa hodia k prednáškam na jednotlivé dni, alebo si zvolte jednu pieseň na celý týždeň.

ZALOŽTE SI MODLITEBNÝ DENNÍK. Nič nie je pre váš duchovný život prínosnejšie ako čas venovaný modlitbe. Zapisovaním modlitieb zakúsíte Boha novým, vzrušujúcim spôsobom. Pri pohľade späť budete môcť sledovať svoju cestu s ním. Uvedomíte si, ako vypočul vaše modlitby a ako vás každý deň krok za krokom viedol. Pri zapisovaní modlitieb do denníku zostávate v jeho prítomnosti. Práve vtedy vám môžu napadnúť nové a zaujímavé myšlienky. Množstvo rôznych nápadov, ako si začať viesť modlitebný denník, nájdete na internete. Jednoducho zadajte do Googlu: „Ako si začať viesť modlitebný denník“.

VYTVORTE TÍM, KTORÝ BUDE ZODPOVEDNÝ ZA PRIEBEH VŠETKÝCH ÔSMICH VEČERNÝCH PREDNÁŠOK. Podľa počtu členov vášho zboru môže mať od štyroch do ôsmich ľudí. Do tímu pozvite len mládežníkov a vedúcich (Klubu Pathfinder, sobotnej školy, kazateľa atď.), ktorí sú zapálení a majú o vec skutočný záujem. Je veľmi dôležité, aby sa všetci členovia tímu v tejto veci osobne angažovali a nezostalo to len na vedúcom mládeže a jeho zástupcoch. Táto skupina by sa mala stretávať aspoň tri týždne – prvý týždeň je určený na oboznámenie sa s jednotlivými prednáškami a naplánovanie stretnutí, v druhom prebieha samotný modlitebný týždeň mládeže, ktorým je potrebné účastníkov previesť, a tretí týždeň slúži na zhodnotenie a naplánovanie ďalších podporných aktivít.

ZAHRŇTE DO MODLITEBNÉHO TÝŽDŇA AJ CELOSVETOVÝ DEŇ MLÁDEŽE. V tento deň by mali mladí ľudia dostať množstvo rôznych príležitostí, v ktorých sa budú môcť učiť obetavo slúžiť svojmu zboru a okoliu.

HLAVNE SRDCOM

MARIA MANDERSONOVÁ

Nie som si úplne istá, kde alebo prečo, dokonca ani ako to začalo. Pomaly a ticho mi to vlezlo do života. Viem však, že mobilné hry sa rýchlo stali mojou drogou – bolo to riešenie všetkých mojich problémov. Vážne! Mohla som mať otrasný deň, ale keď som si mohla zahrať Words with Friends (niečo ako Scrabble – pozn. prekladateľa), či som vyhrala alebo prehrala, bolo mi fajn. Už som sa nestarala o problémy, ktoré som v danej chvíli mala. Ani som nutne nepotrebovala mať pri sebe iných

ľudí. Úplne mi stačilo zahrať si hru s „kamarátmi“. Words with Friends je online hra, ktorú hrajú naraz dve osoby. Cieľom je vytvoriť čo najviac slov (nie je to hra o peniaze).

Aby ste ma nepochopili zle... Nie som nijaký asociál bez potreby ľudskej spoločnosti. Práve naopak. Som človek s obrovskou potrebou ľudských vzťahov. Vychovala som troch chlapcov. Bola som zvyknutá mať doma stále deti a tínedžerov. Bolo to nádherné. Potom som zrazu zostala sama. Ja, ktorá som sa vyše dvadsať rokov starala o rodinu a ktorá mám určitú pracovnú rutinu, som z ničoho nič zostala sama. Samota je často veľmi ťaživá a mätúca. Lenže čím je potreba mať niekoho blízkeho väčšia, tým je väčšie riziko zrady a psychického zranenia. Keď som zistila, že život niekedy poriadne zabolí, objav mobilných hier bol pre mňa zázrakom. Hry sa mi stali nočným aj víkendovým kamarátom.

Som závislá.

Ale som kresťanka.

Nemala by som sa cítiť sama... Veď o všetkom môžem hovoriť s Bohom. Je jasné, že naše deti tu nie sú preto, aby boli stále s nami. Máme ich vychovávať tak, aby sa raz stali nezávislými a prospešnými členmi spoločnosti. Musia odísť. Ale ako sa s tým vyrovnat?

Hrať hry na mobile s náhodnými ľuďmi, ktorých pravdepodobne nikdy nestretnem, vyzeralo celkom bezpečne. Žiadna bolesť ani odmietnutie. Nijaké riziko zrady. Vôbec žiadne nebezpečenstvo.

V rámci projektu Modlitebného týždňa mládeže som rozmýšľala o reformácii, o tom, že aj dnes potrebujeme niečo zmeniť. Pochopila som, že aj v mojom živote musí nastať reformácia. Na svojej ceste k životu s Kristom budem musieť zmeniť svoj spôsob uvažovania. Musím byť opatrná. Hry na mobilnom telefóne nie sú nevinné. Nie je to „hriech“. Nie je to ani pokušenie. Začalo to ako niečo, čím trávim čas. Nebezpečenstvo spočíva v tom, že všetko, čo dokáže odpútať vašu myseľ od Ježiša, všetko, čo sa snaží nahradiť to, čo môže dať len Boh, je modla. Jednoducho je to zlé. Cesta späť nie je zložitá, ale vyžaduje poslušnosť. Nebudem už dlhé hodiny v noci a cez víkendy hrať hry s náhodnými ľuďmi,

ktorých pravdepodobne nikdy nestretnem. Namiesto toho budem tento čas investovať do spoločenstva s Niekým, koho raz stretnem.

Ellen Whiteová napísala: „Boh spolupracuje s človekom na diele obnovy a formovania charakteru. Keď sa duše zmocní Božia premieňajúca moc, nastane radikálna zmena.“ (Signs of the Times, 29. júla 1889, str. 9) To je moja túžba... Mať čistý charakter.

MÔJ NOVÝ DENNÝ PLÁN BUDE VYZERAŤ ASI TAKTO:

1. Modlitba
2. Aspoň 30 minút ranného čítania Biblie. (Pre mňa je to nutnosť. Vy si môžete zvoliť iný čas v priebehu dňa, ktorý vám najlepšie vyhovuje.)
3. Práca, škola alebo akákoľvek iná denná činnosť, ktorú musíte vykonávať.
4. Odpočinok
5. Aspoň 30 minút večerného čítania Biblie. (Mne to vyhovuje takto. Vy si môžete zvoliť iný čas v priebehu dňa.)
6. Modlitba
7. Spánok

Martin Luther raz povedal: „Byť kresťanom a nemodliť sa je ako byť živým človekom a nedýchať.“

Čítanie Biblie a modlitba sú pre mňa nesmierne dôležité. Zo skúseností viem, že keď je modlitba pre mňa prioritou, vzťah medzi mnou a Bohom sa prehĺbuje. Pri čítaní si rada píšem poznámky. Najlepšie mi vyhovuje robiť to naraz – modliť sa a čítať Bibliu. Vďaka tomu sa cítim k Pánu Bohu oveľa bližšie. Boh sa nám vždy prihovára spôsobom, ktorý nás mení zvnútra. Pomáha nám lepšie pochopiť, kým skutočne sme a čo je hnacou silou nášho života.

PREDNÁŠKY V SKUPINKÁCH

PRIESTOR NA POZNÁMKY. V prednáškach je vždy priestor na to, aby ste mohli vyjadriť svoje myšlienky. Využite voľné miesta a zaznamenajte si svoje reakcie na otázky alebo na niečo, čo vás v texte zaujalo. (Ak používate tlačenu verziu prednášok, vezmite si na zapisovanie blok alebo zápisník.) Zapište si aj to, za čo ste Bohu vďační alebo za čo sa chcete modliť. Nie je to pravidlo, len určitý návod. Dôležité je počúvať Boha a na jeho vedenie odpovedať tak, že mu otvoríte svoje srdce. Ak si nájdete čas a prečítate si jednotlivé prednášky s modlitbou a v očakávaní, že vám Boh zjaví niečo nové, budete prekvapení, čo sa prostredníctvom vašej ceruzky alebo pera dostane na stránky vášho denníka.

ZALOŽTE SI MODLITEBNÝ DENNÍK. Nič nie je pre váš duchovný život prínosnejšie než čas venovaný modlitbe. Pri pohľade späť budete môcť sledovať svoju cestu s Bohom, vnímať vypočuté modlitby a uvedomovať si, ako vás Boh krok za krokom každý deň viedol. Pri zapisovaní modlitieb do denníku vám možno napadnú nové a zaujímavé

myšlienky. Niekoľko nápadov, ako začať viesť modlitebný denník, nájdete aj na internete (alebo napríklad v knihe *Naslouchající modlitba* z nakladateľstva Úsvit – pozn. red.).

OTÁZKY. Aktivity, citáty a otázky vás majú viesť k premýšľaniu. Vytvorte malé skupinky a diskutujte o nich. Rozmýšľajte chvíľu o tom, na čo sa otázky skutočne pýtajú. Počúvajte Ducha Svätého, ako vás prostredníctvom Písma vyučuje. Povzbudte účastníkov, aby si svoje myšlienky zapisovali do denníka. Otázky sa nachádzajú na konci každého dňa.

ZÁVER MODLITEBNÉHO TÝŽDŇA MLÁDEŽE

Záverečná sobota bude mať zvláštnu tému – návrat k Ježišovi Kristovi. Ak máte priateľov, ktorí prestali chodiť do vášho spoločenstva, môžete ich pozvať nielen na každodenné večerné čítanie prednášok, ale aj na oslavnú sobotu. Môže to byť pre nich príležitosť vrátiť sa. Nápady, ako naplánovať program na záverečnú sobotu, nájdete na stránke:

<http://www.gcyouthministries.org/MediaPublications/YouthWeekOfPrayer/tabid/100/Default.aspx>

ÚVOD

„TU STOJÍM, INAK NEMÔŽEM!“

Reformácia bola revolúciou.

Pribitím svojich 95 téz na dvere zámockého kostola vo Wittenbergu Martin Luther (1483–1546) začal protestantskú reformáciu 16. storočia. Aj keď sa tento čin považuje za okamih započatia reformácie, ešte skôr sa na scéne dejín objavili Jan Viklef, Jan Hus, Thomas Linacre, Jeroným Pražský a ďalší, ktorí obetovali svoj čas i život za rovnakú pravdu. Tí všetci vytvorili základy, na ktorých teraz Luther staval. Revolúciu, ktorá v rámci kresťanstva vytvorila novú náboženskú teológiu a filozofiu, teológiu verejného hovorenia o Bohu.

Tento rok 2017 si pripomíname päťsté výročie okamihu, ktorý inšpiroval Martina Luthera, protestantskú reformáciu a celkovo zmenil svet.

KONTEXT A VÝZNAM PRE SÚČASNOSŤ

Spoločenská situácia v Lutherovej dobe bola napätá. Hocikedy mohlo vypuknúť povstanie. Hlavné mesto Východorímskej ríše, Konstantinopol, padlo v roku 1443 do rúk moslimskej Osmanskej ríše. Niekoľko rokov predtým (v roku 1439) spustil Johannes Gutenberg predstavením kníhtlače v Európe mediálnu revolúciu, „globalizáciu myšlienok,“ čím vytvoril nový spôsob komunikácie. Objavením Ameriky v roku 1492 bola vyvrátená predstava plochej zeme. Humanisti, ako napríklad Erasmus Rotterdamský, po vzore dávnych mysliteľov zdôrazňovali ľudskú schopnosť myslieť nezávisle. Po vyše tisíc rokoch zaznamenávajú učenci nový záujem o štúdium hebrejčiny a gréčtiny ako biblických jazykov, ktoré boli takmer úplne zabudnuté. Rozšírením strelných zbraní do Európy končí stredovek vyznačujúci sa rytierskymi stavmi. Po celej Európe vznikajú nové mestá. Západný svet vstúpil do éry premien.

Dnes sa ľudia nachádzajú v podobnej situácii. Prežívame zásadné zmeny. Ľudia úzkostlivo sledujú výsledky globalizácie a digitálnej revolúcie. Desí nás terorizmus, nebezpečenstvo vojen a ničenie sveta nezáujmom o životné prostredie. Vo vzduchu visí nevyslovená otázka: Existuje niečo, na čo sa dá spoľahnúť?

Hlavné myšlienky reformácie boli výzva k očisteniu cirkvi a presvedčenie, že viera sa má zakladať iba na Biblii, nie na tradíciách. Tieto myšlienky dokázali majstrovsky využiť moc tlače, aby získali širšie obecnosť. Keď Lutherov priateľ Johannes Gutenberg predstavil Európe kníhtlač, začala nová éra komunikácie. Vďaka tejto mediálnej revolúcii došlo k obrovskému nárastu výroby letákov a iných výtlačkov, ktoré slúžili na objasnenie viery a umožňovali voľný prístup k výkladom a myšlienkam reformátorov.

Ako mladý muž sa Martin Luther usilovne snažil nájsť pokoj u Boha. Veľmi ho trápili obavy, či získa Božiu milosť. Potreboval uistenie, že Boh ho na súde omilostí. Čím viac

dobrých skutkov vykonal a čím viac slúžil ostatným, tým viac strácal pokoj a uvedomoval si vlastnú hriechnosť a nedokonalosť. Johann von Staupitz, jeho nadriadený, chcel Lutherovi pomôcť tým, že ho zamestná ďalšími povinnosťami, ktoré budú odvádzať jeho pozornosť od prílišného uvažovania. Nariadil mu, aby sa začal venovať akademickej kariére. Keď Martin Luther začal študovať Bibliu, našiel odpoveď: „Pretože v ňom sa zjavuje Božia spravodlivosť z viery pre vieru, ako je napísané: Ten, čo je z viery spravodlivý, bude žiť.“ (Rim 1,17)

Ak Bohu dôverujeme, dáva nám dar nekonečnej milosti bez toho, aby sme si ju zaslúžili! V tomto modlitebnom týždni sa zameriame na základné otázky, ktoré formovali myslenie Martina Luthera, spustili protestantskú reformáciu a nakoniec zmenili celý svet.

REFORMAČNÝ OLTÁRNY OBRAZ

Aby sme lepšie pochopili Lutherovu dobu a jeho myšlienkové pochody, pozrieme sa na obraz Lucasa Cranacha staršieho, známeho umelca a Lutherovho priateľa. V roku 1547, rok po Lutherovej smrti, bol obraz nainštalovaný do mestského kostola vo Wittenbergu, kde Luther od roku 1514 slúžil ako kazateľ. Toto umelecké dielo, ktoré stále nájdete na tomto historickom mieste, ilustruje základné princípy protestantskej reformácie. (Vezmite, prosím, do úvahy, že obraz nie je presným vyobrazením vierouky Cirkvi adventistov siedmeho dňa, ale slúži ako odkaz na začiatok reformácie.)

Obraz je sčasti rozkladací – bočné panely boli vo všedné dni zavreté; otvárali sa len na určité sviatky. V stredoveku boli cenné oltárne obrazy väčšinou postavené na drahom dekorovanom relikviári zvanom predella, v ktorom sa uchovávali sväté cirkevné predmety alebo relikvie. Reformačný oltár bol navrhnutý podľa rovnakého konceptu, ale s interpretáciou a znázornením novej reformačnej viery.

Na historicky významnom obraze začal Lucas Cranach starší so svojím synom Lucasom Cranachom mladším pracovať pravdepodobne ešte za Lutherovho života. Ako súčasníci a Lutherovi priatelia mali zážitok reformácie čerstvo v pamäti. Z tohto obrazu môžeme získať predstavu o tom, ako vtedajší ľudia vnímali reformáciu.

1. DEŇ

VÝZNAM BOŽIEHO SLOVA (SOLA SCRIPTURA)

SLOVÁ, PODĽA KTORÝCH MÔŽEME ŽIŤ

Niekedy sa stanú udalosti, ktoré nám úplne zmenia život, napríklad dopravná nehoda, ktorá vám zničí všetky sny. V priebehu niekoľkých minút vaše starostlivo premyslené plány úplne stratia zmysel. Jednoducho musíte začať od začiatku. Nič nie je, ako bolo. Netušíte, čo prinesie budúcnosť. V podobnej situácii sa ocitol aj mladý Martin Luther v auguste roku 1505 na ceste zo svojho rodného mesta Mansfeld na univerzitu v Erfurte. Neďaleko mestečka Stotternheim ho zastihla silná letná búrka. Tesne vedľa neho udrel blesk. Po takom blízkom stretnutí so smrťou sa vydesený Martin Luther zaviazal Bohu, že radikálne zmení svoj život – vstúpi do kláštora a stane sa mníchom. V kláštore sa prvýkrát stretol s Bibliou. Božie slovo, ktoré neskôr nazýva „milovanou Bibliou,“ sa stáva základom a normou jeho viery, života i kázania.

HISTORICKÉ POZADIE A VÝKLAD OBRAZU

Krátko na to bol Martin Luther vyslaný na novú univerzitu do Wittenbergu, aby tam učil filozofiu a zároveň študoval teológiu. V roku 1512 získava doktorát z teológie. Martin nebol učenec, ktorý by sa uzatváral pred svetom a venoval sa iba štúdiu. Okrem učiteľských povinností na univerzite mu bola pridelená aj služobnosť kazateľa v mestskom kostole. Bol teda takmer stále medzi ľuďmi. Spoločenstvo, o ktoré sa staral, rozumelo jeho kázaniam. Jeho výklady Písma svätého sa hlboko dotýkali sŕdc poslucháčov. Táto scéna je na obraze znázornená v spodnej časti reformačného oltárneho obrazu, kde sa Luther prihovára obecnstvu z kazateľnice. Pred ním leží otvorená Biblia, na ktorú ukazuje ľavou rukou. Pravou rukou ukazuje na Krista, centrálny prvok našej viery (uprostred obrazu). Plášť Ježiša Krista na kríži veje vo vetre, čím je symbolizovaný Duch Svätý, prostredníctvom ktorého dostávajú slová kazateľa autoritu, prostredníctvom ktorého sa Ježiš prihovára k ľuďom a prostredníctvom ktorého dokáže obecnstvo pochopiť zvestované poslanstvo. Na ľavej strane obrazu vidíme časť wittenbergskeho spoločenstva. Starší muž s dlhými fúzmi stojaci vzadu pri stene je sám Lucas Cranach starší. Žena so svetlou šatkou v popredí je Lutherova manželka Katarína von Bora a okolo nej sú jej deti. Ako to býva aj dnes v reálnom spoločenstve, pri kázaní nedávajú vždy všetci pozor – niektorí ľudia sa pozerajú na ostatných poslucháčov, jeden mladý muž sa pozerá na dievčatá, ktoré si čosi šepkajú... Vidíme klasickú bohoslužbu, akú zažívame aj dnes.

Časť obrazu, kde Luther káže, je súčasťou oltárneho podstavca (predelly). Cirkev tam obvykle uchovávala svoje relikvie. Pre Luthera však relikvie čím ďalej, tým viac strácali význam. Napokon ich úplne zavrhol ako zbytočné. Namiesto toho zdôrazňoval skutočný

poklad – evanjelium, ktoré prináša veriacemu úľavu a pokoj. Vo svojich 95 tézach, ktoré pribil na dvere kostola a ktoré spustili reformáciu, hovorí v 62. téze nasledujúce slová: „Skutočným pokladom cirkvi je najsvätejšie evanjelium slávy a Božej milosti.“ Skutočnými pokladmi teda nie sú relikvie, ktoré sa v tej dobe dali kúpiť za veľké sumy peňazí, ale evanjelium – dobrá správa o tom, že Ježiš Kristus zomrel za nás na kríži. Hlásanie tohto evanjelia sa stalo Lutherovým životným poslaním – či už z pozície doktora teológie na univerzite, kazateľa mestského kostola alebo ako priateľa, otca, ba dokonca aj ako svedka pred vládcami na Ríšskom sneme.

MARTIN LUTHER A BIBLIA

Luther povedal, že Božie slovo nie je ani staré, ani moderné, ale večné. Jedno jeho heslo znelo: „*Verbum Dei manet in aeternum*.“ („Božie slovo trvá naveky“ na základe Izaiaša 40,6–8 citovaného v 1Pet 1,24.25.) Na rozdiel od nášho nestáleho sveta, Božie slovo sa nemení. Neexistuje lepší základ, na ktorom môžeme postaviť svoj život navzdory okolnostiam. Na Božie slovo sa môžeme spoľahnúť. Má rovnakú moc ako vtedy, keď ho na Boží popud zapisovali prví proroci. Preto sa mu oplatí plne dôverovať. Božie slovo, Písmo sväté, dokáže človeku pomôcť v priebehu života, aj v hodine smrti. Pre Martina Luthera bolo také dôležité, že vo štvrtom verši známej sionskej piesne „Hrad prepevný je Boh, náš Pán“ napísal: „Zla odpor už nič nezmôže pred mocou jeho Slova a zvodý sveta premôže len pravda Ježišova.“ (Spievajme Hospodinovi, pieseň č. 243) Inými slovami, Božie slovo prevyšuje akúkoľvek ľudskú autoritu, či to človek uznáva, alebo nie. Iná Lutherova pieseň začína slovami: „Udržuj nás, Pane, svojím slovom.“

Po mnohých hodinách štúdia Biblie si Luther začal uvedomovať, že v Biblii je dôkladne a dostatočne jasne vysvetlená dobrá správa o spasení. Spasenie je dar, ktorý dostávame od Ježiša Krista. Nijaká cirkevná tradícia nemá doplňovať alebo meniť učenie Písma (*sola scriptura*). Jeho jasné vyjadrenie vyprovokovalo cirkev k opozícii. Zanedlho obvinili reformátora z herézy. Keď bol v roku 1521 predvolaný pred Ríšsky snem do Wormsu, cisár Karol V. žiadal, aby Luther odvolal, čo napísal. Reformátor nebol pripravený na takúto konfrontáciu. Vyžiadal si čas, aby si mohol svoju odpoveď premyslieť. Nasledujúci deň, keď mu bolo opäť prikázané, aby zavrhol, čo napísal, odpovedal takto:

„Kým nebudem presvedčený svedectvom Písma svätého alebo jasnými dôkazmi – keďže neverím ani pápežovi, ani koncilom, lebo je zrejmé, že sa často mýlili a proti-rečili si – kým teda nebudem presvedčený uvedenými výroky Písma a kým sa tým moje svedomie viazané Božím slovom neuvolní, nemôžem a nechcem, lebo konať proti svedomiu je neisté a nečestné. Tu stojím, inak nemôžem, Boh mi pomáha! Amen.“¹

Božie slovo bolo pre Luthera také dôležité, že bol ochotný niesť všetky následky, ktoré z jeho podriadenia sa Biblii vyplývali. Tak sa Luther stal známym ako muž Písma. V prie-

¹ D' Aubigné, cit. dielo, zv. 7, kap. 8; Velký spor vekov str. 117

behu stáročí cirkev upierala verejnosti voľný prístup k Biblii. Teraz začal rásť záujem o Písmo, ktoré bolo dostupné v reči ľudu – latinčine, jazyku vtedajších bohoslužieb, totiž rozumeli len niektorí učenci.

Martin Luther logicky prestal kázať v latinčine a zvolil si jazyk bežný pre ľudí, medzi ktorými sa pohyboval – nemčinu. To však nestačilo. Martin Luther zastával názor, že ľudia by mali mať možnosť čítať Bibliu vo svojom rodnom jazyku. Preto ju bolo potrebné preložiť. Boh mu k tomu vytvoril príležitosť. Saské knieža Fridrich Múdry odviezol Martina Luthera na hrad Wartburg, aby ochránil reformátora pred hnevom cirkvi a cisára. V bezpečí hradu sa Luther pustil do veľkej úlohy preložiť Bibliu. Nová zmluva, ktorou začal, bola za pomoci jeho vzdelaných priateľov čoskoro dokončená. V septembri nasledujúceho roku 1522 bolo vytlačené prvé vydanie tzv. „septembrového zákona“. Celá Biblia bola prvýkrát v nemčine vytlačená v roku 1534. Až do svojej smrti Luther preklad neustále vylepšoval. Chcel, aby bolo Božie slovo ľahko prístupné a jednoducho pochopiteľné aj pre obyčajných ľudí.

BEZ BIBLIE NEMÔŽEŠ BYŤ KRESŤANOM

„Milovaná Biblia,“ ako ju Luther nazýval, bola pre neho taká dôležitá, že bol pre ňu ochotný riskovať vlastný život.

Čo znamená Božie slovo pre teba?

Kedy naposledy si trávil čas s Bibliou?

Pamätáš si ešte, čo si čítal?

Alebo je to už tak dávno, že by si mal úprimne priznať, že svoju Bibliu až tak dobre nepoznáš?

Rozhovory o biblickom učení sa ti zrazu zdajú také zložité... Je to podobné, ako keď má niekto najnovší smartphone, ale nemôže ho použiť, pretože je vybitý. Biblia nám môže ponúknuť ďaleko viac, než pekný pocit, že ju máme na poličke – aj keď aj to určite môže byť prvý krok správnym smerom. Biblia je však na to, aby sme ju čítali a počúvali, čo nám chce povedať. Boh sa ti chce prostredníctvom svojho Slova prihovárať. Potrebujeme sa s ním zoznámiť. Je to Boží list adresovaný tebe. Jedine tak sa ti stane Biblia tým, čím má: Božím osobným posolstvom.

ODKAZ NA ĎALŠIE TEXTY

Božie slovo je podľa proroka Jeremiáša (23,29) také mocné, že dokáže drviť skaly. Preniká do hlbín ľudského vnútra (Žid 4,12). Zo všetkého najdôležitejšie však je, že mení náš život. Bez ohľadu na to, či tomu veríš alebo nie, ak budeš tráviť čas skúmaním Biblie, zmení ňu to! Vstúpiš do sféry Božieho vplyvu a on sa stane tvojím zdrojom sily pre každodenný život. Pri čítaní a štúdiu jeho Slova nám Boh ukazuje, čo alebo skôr koho potrebujeme poznať lepšie: Ježiša ako cestu, pravdu a život. Povedie nás do večného života a dá nám zakúsiť nový život zbožnosti. Preto je dôležité mať vždy pri sebe malú Bibliu. V dnešnej dobe technológií ju môžeme mať vo forme aplikácie v telefóne. Rád by som vyzval každého mladého človeka, aby sa učil biblické texty naspamäť, najlepšie tempom, aké mu najviac vyhovuje.

Zaznamenávajúte si všetky verše, ktoré viete naspamäť. Skúste tento počet každý mesiac zvyšovať. Môže nastať doba – a nemusí byť ďaleko, keď budeme svedčiť v súdnych sieňach. Aj keď nebudeme mať Bibliu pri sebe, pretože nám bude vzatá, môžeme mať istotu, že Duch Svätý nám pripomenie, čo sme študovali.

Vo svojej prvej knihe s názvom Ranné spisy mladá Ellen Whiteová napísala: „Drahý čitateľ, odporúčam ti Božie slovo.“ Táto rada pramenila z jej vlastnej skúsenosti s čítaním Biblie. Štúdium Biblie ovplyvnilo celý jej život. Bola ženou Písma, riadila sa ním, milovala ho a každý deň ho čítala. Bol to pre ňu, podobne ako pre Luthera a azda aj pre teba, skutočný zdroj života.

ODKAZ PRE NÁS: „Písmo Sväté, Stará a Nová zmluva, je inšpirované Božie slovo, ktoré z podnetu Ducha Svätého oznamovali a napísali svätí, Bohom povolani ľudia. Boh v tomto Slove zveril človekovi poznanie nutné na spasenie. Písmo sväté je neomylné zjavenie Božej vôle. Je meradlom povahy, skúšobným kameňom skúseností, spoľahlivým zjavením učenia a vierohodným záznamom o Božích skutkoch v dejinách. (2Pet 1,20.21; 2Tim 3,16.17; Ž 119,105; Prísl 30,5.6; Iz 8,20; Ján 17,17; 1Tes 2,13; Žid 4,12)“²

DISKUSNÉ OTÁZKY

1. Majú dobré skutky v živote kresťana spásny charakter?
2. Ako sa ti na tvojej duchovnej ceste darí zladit' skutky a vieru?
3. Keď sa musíš brániť vplyvom súčasnej kultúry, cítiš sa občas ako Luther a iní reformátori?
4. Zdá sa ti, že musíš medzi kamarátmi neustále „protestovať“ proti určitému konaniu a názorom?

OSOBNÉ OTÁZKY

1. Ako môže štúdium Božieho slova odhaliť hriech v tvojom živote?
2. Čo pre teba znamená text z Druhého listu Timotejovi 3,16.17? „Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na učenie, karhanie, nápravu a výchovu v spravodlivosti, aby Boží človek bol dokonalý a pripravený na každé dobré dielo.“
3. Ako môžeš Božiemu slovu priradiť vo svojom živote aktívnejšiu rolu?

Kniha na prehĺbenie štúdia: Veľký spor vekov (Z tieňa do slávy), 7. kapitola.

---

² 28 vieroučných článkov Cirkvi adventistov siedmeho dňa, www.casd.sk.

2. DEŇ

JEDINE MILOŠŤOU (SOLA GRATIA)

ÚPLNE ZADARMO!

Čo si myslíš, aký je Boh? Aj keď Boha nikto nikdy nevidel, každý sme si z jednotlivých obrazov, s ktorými sme sa počas detstva, dospievania a až do súčasnosti stretli, vytvorili o ňom v mysli určitú predstavu. Niektorí vnímajú Boha ako úžasného Otca, ktorý na nás láskavo hľadí a má odpoveď na každú našu otázku a problém. Nemá obmedzené úradné hodiny a nemusíme ho podplatiť, aby nám bol ochotný pomôcť. Iní si ho predstavujú ako priateľského bielovlasého deduška s dlhými fúzami a láskavými očami, ktorý nad našimi chybami občas prížmúri oko, ale koho sa dá zároveň ľahko oklamať.

Sú aj takí, pre ktorých je Boh prísny dozorca a sudca, pripravený po zlyhaní okamžite potrestať. Predstavujú si ho ako nemilosrdného a nevyspytateľného Boha, ktorý je stále nespokojný s naším správaním, nech sa snažíme akokoľvek. Presne takúto predstavu o Bohu mali ľudia v stredoveku. Vnímali ho ako tvrdého sudcu, ktorý od nás ľudí vyžaduje viac, než sme schopní urobiť alebo splniť. V takomto chápaní Boha vyrastal aj Martin Luther.

HISTORICKÉ POZADIE A VÝKLAD OBRAZU

Luther veril, že po smrti bude musieť trpieť v očistci za všetky hriechy, ktorých sa dopustil. Podľa Wikipédie, voľne dostupnej encyklopédie, je v kresťanskej teológii, zvlášť katolíckej, očistec akýmsi medzistupňom po fyzickej smrti, kde sa očisťujú tí, „ktorí sú určení pre vstup do neba, ale musia dosiahnuť svätosť, bez ktorej si nemôžu užívať radosť neba“. V očistci môžu byť iba tí, čo umreli v stave milosti, ale netrpeli dostatočne za hriechy, ktorých sa dopustili. V očistci nikto nezostane navždy a nepôjde do pekla.

V roku 1505 sa Luther stal mníchom a žil v augustiniánskom kláštore v Erfurte. Jeho nečisté svedomie bolo stále citlivejšie. Mal tu dosť času na modlitby a rozjímanie. Stále premýšľal o svojich hriechoch, a to ho ťažilo. Netrápili ho „veľké“ hriechy, ako napríklad vražda alebo neúmyselné zabitie. S tým nemal problém. Trápili ho myšlienky, ktoré nedokázal udržať pod kontrolou. Neustále ho prenasledovala úzkosť z toho, že by mohol zhrešiť v sne. Nemohol však urobiť nič, čím by tomu zabránil. Čím viac času trávil s Bohom, tým nemilosrdnejší sa mu Boh zdal. Najradšej by sa mu bol úplne vyhol. Stále intenzívnejšie ho mučili otázky, ako napríklad: „Je možné, aby Boh niekoho prijal? Ako môže Biblia hovoriť o milosrdnom Bohu, keď od nás vyžaduje nesplniteľné veci? Napriek tomu, že sa snažím zo všetkých síl, nedokážem stopercentne zachovávať prikázania. Boží zákon ma teda stále znovu zatracuje. Nie, Boh ľudí nemiluje. Skôr sa s nami kruto zahráva. Boh nemôže byť Bohom lásky.“

Luther sa snažil ešte viac. Viac sa postil, menej jedol. Takmer celé noci trávil na modlitbách. Ani vtedy však nedokázal žiť bezhriешných životom. Cítil sa stále previnilejší, pretože nebol schopný dokonale dodržiavať Boží zákon. Nakoniec začal Boha nenávidieť. Lutherov predstavený, Johannes von Staupitz, videl, ako sa Martin Luther trápi týmito myšlienkami. Ale ako mu pomôcť? Najprv mu dal najavo, že to, čo považoval za „hriech“, boli iba „mumpitz“ – hlúposti, s ktorými nemá márníť čas. Potom mu povedal, čo považuje za najdôležitejšie: „Brat Martin, pozeraj sa na Ježiša, nie na svoje takzvané hriechy!“

Luther túto radu poslúchol. Jedného dňa pri štúdiu Písma mu Boh pomohol pochopiť to, čo nakoniec zmenilo svet. Nevieť presne, v ktorý deň a ktorého roku sa to stalo. Tento okamih, ktorý určil smer reformácie, opísal rok pred svojou smrťou. Priznal, že už takmer stratil vieru v Boha, keď...

„Nakoniec, z Božej milosti, som sa pri rozjímaní dňom i nocou zameral na kontext slov: ‚Pretože v ňom sa zjavuje Božia spravodlivosť z viery pre vieru, ako je napísané: Ten, čo je z viery spravodlivý, bude žiť.‘ (Rim 1,17) Potom som tomu začal rozumieť. Spravodlivý, ktorý prijal od Boha dar, konkrétne vieru, žije Božou spravodlivosťou. Tu je význam: Božia spravodlivosť je zjavená evanjeliom, pasívnou spravodlivosťou, ktorou nás skrze vieru Boh ospravedľňuje – ako je napísané: ‚Ten, čo je z viery spravodlivý, bude žiť.‘ V tej chvíli som sa znovu narodil. Cez otvorené brány som vstúpil do samotného raja. Ukázala sa mi úplne iná tvár celého Písma. V mysli sa mi vynárali ďalšie texty z Biblie. Našiel som aj iné analógie, ako Božie dielo – to, čo v nás koná Boh, Božia moc – ktorou nás posilňuje, Božia múdrosť – ktorou nás robí múdrymi, Božia sila, Božia pása, Božia sláva.“³

Luther zistil, že Boh nám dáva svoju spravodlivosť ako dar, úplne zadarmo. Je to teda ON, kto nás zachraňuje. Boh nenávidí hriech, ale nás nesmierne miluje. Dal svojho Syna Ježiša Krista, aby za nás zomrel na kríži. Tí, ktorí vzhliadajú k Ježišovi, nemusia sa Boha báť. Naopak, ako raz povedal Luther, už teraz majú kľúč od nebeských brán vo vrecku.

Keď sa vrátíme k predelle wittenbergskeho reformačného oltára, vidíme na nej, ako Martin Luther káže svojmu zhromaždeniu. Lavou rukou ukazuje na Bibliu – na základ a začiatok každého z jeho mnohých kázaní od roku 1514 až do smrti v roku 1546. Jeho pravá ruka ukazuje na Ježiša, ktorý visí na kríži za naše hriechy. Luther nemohol ani nechcel zabudnúť, kto má byť ústredným bodom všetkých kázaní. Nemajú to byť naše myšlienky, ilustrácie alebo metafory, ale sám Ježiš Kristus. On je základom našej viery a kázania evanjelia. Ak vieme dobre kázať a niekedy máme tendenciu byť stredobodom pozornosti, musí nám niekto pripomenúť, že všetko, čo máme a čo sme, je Boží dar. Božiemu slovu skutočne porozumieme, až keď pochopíme, čo učil samotný Ježiš – že všetky Písma svedčia o ňom (Ján 5,39).

³ Luther's Works, vol. 34, p. 337; Brecht, Martin. Martin Luther. tr. James L. Schaaf, Philadelphia: Fortress Press, 1985–93, 1:460, as quoted in the Wikipedia article „Diet of Worms“.

ČO ZNAMENALO PRE MARTINA LUTHERA OSPRAVEDLNIENIE JEDINE Z VIERY?

Stredoveká cirkev kládla dôraz na zmierenie s Bohom – čo my ako ľudské bytosti môžeme urobiť pre to, aby sme získali Božiu priazeň a skrátili si pobyt v očistci. Vzťah s Bohom vyzeral v predstavách ľudí takmer ako bankový účet – hriech vás neustále zadlžuje a uvádza do zavrhnutia, čo následne znamená dlhší pobyt v očistci, aby ste po smrti splatili svoj dlh hriechu. Dobré skutky však môžu zvyšovať čiastku na vašom konte. Nikto si ale nemôže byť istý, že jeho dobré skutky boli natoľko dostatočné, že Boh sa k nemu na poslednom súde prizná. Preto boli dobré skutky vo vtedajšom chápaní spasenia také dôležité. Šlo o to Bohu dokázať, čo sme ako ľudské bytosti schopné dosiahnuť. Tento prístup Luther neskôr nazval „teológia oslavovania človeka“ (theologia gloriae). Z vlastnej skúsenosti poznal, že je to márna snaha a slepá cesta. Napriek všetkým dobrým skutkom zostane naša prirodzenosť stále hriešna. Bez Božej milosti nie sme schopní plniť jeho vôľu. Pretože sám Luther zažil, ako mu kríž odhalil úplne nový význam vecí – že Ježiš za nás svojou smrťou už dávno zaplatil – nazval tento nový smer myslenia, ktorý sa stal základom reformácie, „teológiou kríža“ (theologia crucis). Bol ohromený jednoduchosťou života z viery. Vytratil sa boje s vlastným svedomím aj strach z nemilosrdného Boha. Na ukrižovaného Ježiša Krista hľadel s nesmiernou vďačnosťou, pretože pochopil, že zachrániť ho môže jedine Božia milosť (sola gratia). Taký dar nikdy predtým nedostal.

Teraz si uvedomil, aké naivné bolo zameriavať sa na ľudské skutky namiesto na radosť z milosti, Božieho daru. Je to ako riadiť auto, ale po naštartovaní a zaradení prvého stupňa stále tlačíť na brzdu. Auto sa nepohne ani o centimeter a vy stále stojíte na tom istom mieste. A pritom by bolo také jednoduché posunúť nohu na plynový pedál! V tej dobe samozrejme žiadne autá neboli, ale Luther dobre vedel, aké to je mať strach a úzkosť, ktoré vás zaplavujú, keď nevidíte vo svojom vzťahu s Bohom nijaký pokrok. Trápilo ho to až do chvíle, keď vďaka Duchu Svätému zistil, že nemusí robiť nič, pretože už všetko dostal. To skrátka znamená, že ak sa budem spoliehať na Ježiša, nemusím sa ničoho báť.

ČO ZNAMENÁ JEŽIŠ PRE MŇA?

Dodnes si presne pamätám, aké to bolo, keď som sa prvýkrát zamiloval. Zrazu bolo všetko na svete nádherné. A to výnimočné dievča bolo tým najúžasnejším človekom na zemi. Hlavne jej oči! Vždy, keď sa na mňa pozrela, cítil som sa takmer ako v raji. Letný tábor trval našťastie iba jeden týždeň, potom musel ísť každý domov. Poslala mi však svoju malú fotku. Stále som ju nosil v peňaženke. Bol to nádherný čas plný očakávania skvelej budúcnosti.

Máme množstvo metafor opisujúcich vzťah medzi Ježišom a jeho cirkvou. Jedna z nich predstavuje cirkev ako jeho nevestu. Tak veľmi nás miluje. To je dôvod, prečo dal úplne všetko, aby nás zachránil a ukázal nám svoj veľký div lásky. My v podstate ani nie sme schopní pochopiť, že Stvoriteľ sveta, Vládca vesmíru, nás pozná takých, akí sme vo vnútri, a práve preto nás tak miluje. Naozaj ma udivuje, akú hodnotu mám v Božích očiach. Aby som mohol stáť medzi víťazmi, nemusím dokonca ani súperiť s ostatnými, prekonávať všetky prekážky a dokončiť preteky ako prvý. Nie je to ako v mnohých iných

oblastiach života, kde víťazí len ten najlepší z najlepších. Naša hodnota u Boha nezávisí od toho, čím sme sa stali alebo čo sme dosiahli, u neho máme hodnotu jednoducho preto, že je náš Stvoriteľ. Naša hodnota vyplýva z toho, že nás miluje. Keď rozjímam o Ježišovi, ktorý visel na kríži, začínam si vážiť nekonečnú lásku, ktorú si nikdy nebudem môcť zaslúžiť vlastnými činmi.

ODKAZ NA ĎALŠIE TEXTY

Ježiš počas svojho pozemského života názorne predstavil Božiu spravodlivosť a lásku. Boh vedel, že ľudstvo porozumie jedinému jazyku – jazyku lásky: „Nikto nemá väčšej lásky ako ten, čo svoj život kladie za svojich priateľov.“ (Ján 15,13) Ježiš za nás zomrel, vstal z mŕtvych a teraz slúži v nebeskej svätyni. Za odpustenie hriechov nemusíme platiť. Jednoducho stačí, ak ho o to poprosíme. „Ale ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: Odpustí nám hriechy a očistí nás od všetkej nepravosti.“ (1Ján 1,9) Aj keď si to vôbec nezaslúžime, Božia milosť prikryje naše previnenia. Nevnímajme ju však ako samozrejmosť, pretože všetci sa musíme za svoje správanie zodpovedať. Naše „zadlženie“ milosti musí ovplyvniť naše správanie i konanie.

ODKAZ PRE NÁS: „Z Božej nekonečnej lásky a milosrdenstva sa Kristus, ktorý nepoznal hriech, stal hriechom za nás, aby sme sa v ňom smeli stať spravodlivosťou Božou. Pod vplyvom Ducha Svätého si uvedomujeme svoju úbohosť, uznávame svoju hriešnosť, ľutujeme svoje prestúpenia a veríme v Ježiša ako Pána a Krista, ako zástupcu i vzor. Túto vieru, ktorá prijíma spasenie, nám sprostredkúva božská moc Slova ako dar Božej milosti. Prostredníctvom Krista sme ospravedlnení, prijatí za Božích synov a Božie dcéry a vyslobodení sme z nadvlády hriechu. Mocou Ducha sme znovuzrodení a posvätení. Duch nám obnovuje myseľ a do srdca nám vpisuje Boží zákon lásky. Dostávame moc žiť svätým životom. Ak zostávame v ňom, stávame sa účastníkmi božskej prirodzenosti a máme istotu spasenia teraz i na súde. 2Kor 5,17–21; Ján 3,16; 16,8; Gal 1,4; 4,4–7; 3,13.14; 3,26; Tit 3,3–7; 1Pet 1,23; 1Pet 2,21.22; Rim 10,17; 3,21–26; 8,14–17; Rim 12,2; 8,1–4; 5,6–10; Luk 17,5; Mar 9,23.24; Ef 2,5–10; Kol 1,13.14; Ján 3,3–8; Žid 8,7–12; Ez 36,25–27; 2Pet 1,3.4),“⁴

DISKUSNÉ OTÁZKY

Aká je tvoja hodnota?

1. Kto je tvojim vlastníkom?
2. Koľko za teba zaplatil?

OSOBNÉ OTÁZKY

Čo pre teba znamená tento biblický verš: „Draho ste boli kúpení; nestávajte sa otrokmi ľudí.“ (1Kor 7,23)

⁴ 28 vieroučných článkov Cirkvi adventistov siedmeho dňa, www.casd.sk.

BOŽIE ZASEÚBENIE

„Skôr než som ťa utvoril v matkinom živote, poznal som ťa; skôr než si vyšiel z lona, posvätil som ťa; ustanovil som ťa za proroka pre pohanov.“ (Jer 1,5)

„Ale keď sa zjavila dobrotivosť nášho Spasiteľa, Boha, a jeho láska k ľuďom, zachránil nás nie pre skutky spravodlivosti, ktoré sme urobili my, ale podľa svojho milosrdenstva, kúpeľom znovuzrodenia a obnovy v Duchu Svätom, ktorého na nás štedro vylial skrze Ježiša Krista, nášho Spasiteľa, aby sme sa ospravedlnení jeho milosťou stali dedičmi podľa nádeje večného života.“ (Tit 3,4–7)

3. DEŇ

KRISTUS – STREDOBOD NÁŠHO ŽIVOTA (SOLUS CHRISTUS)

ROZHODUJEM SA PRE TEBA – ZAKAŽDÝM A NAVŽDY!

Kedy si sa naposledy modlíš? Posilňuje modlitba tvoje srdce, alebo ťa necháva prázdneho? Modlíš sa, aby si vstúpil do prítomnosti samotného Boha, alebo len preto, že je to dobrý zvyk, ktorý, žiaľ, neovplyvňuje tvoj život? Je tvoja modlitba len rutinná záležitosť, pri ktorej prakticky opakuješ tie isté slová? Pripadá ti modlitba ako nákupný zoznam? Keď sa hovorí o vypočutých modlitbách, praješ si, aby bol čím skôr koniec, pretože naposledy si zakúsil živého Boha pred niekoľkými rokmi? Ak sa cítiš takto, poď sa so mnou pozrieť, čo ovplyvnilo modlitebný život Martina Luthera. Keď bol v kláštore, mnísi mali presne stanovený čas na spoločné modlitby. Napriek tomu, že takáto vec sa môže zmeniť na prázdnu tradíciu, na Luthera to malo celoživotný vplyv.

HISTORICKÉ POZADIE A VÝKLAD OBRAZU

Martin Luther bol mužom modlitby. Keď sa modlíš, cítil, akoby sa mu otvárali dvere k Bohu. Keď študoval Bibliu alebo čelil zdanlivo neprekonateľným ťažkostiam, pociťoval niečo ako vysokorýchlostné pripojenie k Ježišovi (tak nejako by sme to vyjadrili dnešnými slovami). Sotva si dokážeme predstaviť, akú odvahu si vyžadovalo postaviť sa proti vtedajšej cirkvi, ktorá ovládala každý aspekt života. Dnes si takmer v každej vyspelej krajine môžeme slobodne vybrať, aké bude naše vierovyznanie. Vtedy bolo niečo také nemysliteľné. Vo väčšine európskych krajín patrili všetci do všeobecnej katolíckej cirkvi. Ak sa niekto postavil proti nej alebo verejne kritizoval pápeža, bol označený za kacíra. Navyše bol vylúčený aj zo spoločnosti. Kto sa postavil proti takému tlaku, potreboval výraznú podporu a pomoc. Luther našiel najväčšieho pomocníka v Ježišovi Kristovi, preto bola modlitba pre neho nesmierne dôležitá.

Na chvíľu opäť zamerajme svoju pozornosť na spodnú časť reformačného oltára. Zistíme príčinu, prečo sa Luther tak vášnivo modlíš. Uprostred malby nachádzame Ježiša Krista. Práve bol ukrižovaný – za naše hriechy. Pri pohľade na jeho tvár aspoň sčasti vnímame intenzitu jeho bolesti a utrpenia. Hlavu má zvesenú na bok. Z rán mu vyteká krv. Jeho vyziabnuté a zbičované telo je až neprirodzene rozťahnuté. Obidve ruky vyzerajú rovnako. Ježišovo telo vytvára dojem, že on sám je krížom. Ak sa na spodnú časť malby pozrieme v kontexte celého oltára, zdá sa, ako keby Ježiš niesol na svojich rozpažených rukách celú ťarchu – vinu celého sveta, naše hriechy, ale tiež cirkev a celý svet. Pri kompozičnom členení obrazu umiestnil maliar Lucas Cranach scénu Večere

Pánovej, ako symbol celej cirkvi, priamo nad predellu. Ježiš nás teda takto každý deň nesie na svojich rozpažených rukách. Keď si to uvedomíme, môžeme povedať len jedno: Ďakujeme, Pane!

AKO SA MARTIN LUTHER MODLIL

Za čias Martina Luthera zohrávala modlitba v každodennom živote ľudí dôležitú úlohu. Boli to väčšinou naučené modlitby, ako napríklad ruženec, ktoré nevyžadovali namáhavé rozmýšľanie. Modlitby boli recitované monotónne a stále dookola. Verilo sa, že čím častejšie modlitbu zopakujete, tým väčšiu pomoc dostanete zhora. Napriek všetkým snahám srdce zostávalo prázdne. Existovalo veľké nebezpečenstvo, že modlitba sa stane len vonkajšou formou, dobrým skutkom na Božie potešenie. Luther čoskoro rozpoznal nevyhnutnosť verejnej aj súkromnej modlitby v reformovanej cirkvi. V roku 1535 napísal svoju prvú modlitebnú brožúrku, ktorá bola vydaná v niekoľkých edíciách. V tom čase patrila k najrozšírenejším spisom. Obsahovala nielen ukážky modlitieb, ale vysvetľovala tiež význam Desatora, modlitby Otče náš a ďalších dôležitých biblických textov. Martin Luther ju venoval svojmu dobrému priateľovi Petrovi Beskendorfovi, ktorý sa práve nachádzal v ťažkej situácii. Niesla názov *Jednoduchý spôsob, ako sa modliť* a je dodnes aktuálna.⁵ Venovanie začína svojou osobnou skúsenosťou: „Drahý majster Peter, poviem ti, ako najlepšie viem, ako sa ja modlím. Kiež Pán dá, aby si sa ty – aj ostatní – modlili lepšie ako ja!“ Potom nasleduje prvá veľmi dôležitá rada:

„Je dobré, aby bola modlitba tvoja prvá vec po prebudení a posledná pred spaním. Starostlivo sa chráň pred falošnými a zvodnými myšlienkami, ktoré ti našepkávajú: ‘Chvíľu počkám. Pomodlím sa o hodinu. Predtým ešte musím urobiť toto alebo tamto.’ Takéto myšlienky ťa odvedú od modlitby k iným povinnostiam, ktoré zaujmú tvoju pozornosť a zamestnajú ťa natoľko, že z modlitby v ten deň už nič nebude.“

Ako sa teda máme modliť? Martin Luther nás vyzýva, aby sme nenechali svojim myšlienkam voľný priebeh, ale radšej si čítali texty Písma, ktoré upriamia našu pozornosť na Boha, napríklad modlitbu Otče náš (Mat 6,9–13) alebo Desatoro (2 Moj 20,2–17). Venujme čas dôkladnému rozjímaniu o jednotlivých veršoch (napríklad o konkrétnych prosbách v modlitbe Otče náš alebo o každom z desiatich prikázaní). Pozorne uvažujme o každom slove, aby sme zachytili jeho význam. Potom sa Luther delí o svoju skúsenosť a radí nám, aby sme nezačali hneď hovoriť, ale skôr načúvali. „Pretože práve pri modlitbe nás vyučuje sám Duch Svätý.“ Následne sa máme pokúsiť odpovedať na tieto štyri otázky:

1. **ČO NÁM TENTO BIBLICKÝ TEXT HOVORÍ O BOHU?** Odpoveď na túto otázku pomáha definovať teologické učenie, základné princípy pre našu vieru a dáva nám poznať Boží charakter a jeho vôľu. Čo ma Boh chce naučiť týmto textom?

⁵ J. J. Pelikan, H. C. Oswald & H. T. Lehmann, Eds., *Luther's Works, American Edition*, Vol. 43. „Devotional Writings II“ (Philadelphia: Fortress Press, str. 193–211).

2. Ďalšia otázka, ktorú si Luther kládol v súvislosti s daným veršom, znela: **ZA ČO MÔŽEM BYŤ VĎAČNÝ?** Aký dar mi Boh teraz dáva? Martin Luther sa snažil pri tejto otázke stráviť veľa času, pretože „nebo je otvorené vďačným ľuďom“.
3. Potom nasledovala sebaskúmavá otázka: **ZA ČO BY SOM MAL PROSIŤ O ODPUSTENIE?** Ako často som zabudol Bohu poďakovať za jeho dary? Modlitba v sebe zahrnuje otvorenosť voči Božiemu napomínaniu. V tejto časti je dôležité vyznávať svoje prestúpenia a získať odpustenie svojich vín a hriechov.
4. Ako posledné Luther uvádza naše prosby. Máme sa pýtať: **ZA ČO BY SOM CHCEL PROSIŤ?** To je chvíľa, keď Bohu povieme všetko, čo máme na srdci. Napríklad svoje prania a túžby alebo prosbu o konkrétny Boží zásah.

Tieto štyri otázky Lutherovi slúžili ako dobrý nástroj k modlitbe, ktorú vnímal ako rozhovor s Bohom. Takýmto spôsobom všetko, čo ho trápilo alebo sa ho dotýkalo, predložil na modlitbe Bohu. Modlitba nie je jednosmerný monológ, ale skutočný dialóg, rozhovor s Bohom. Ten, kto sa modlí, čaká odpoveď. Takáto modlitba je prejav skutočnej viery v praxi.

Martin Luther poukazuje na to, že sám Boh označil modlitbu za nevyhnutnú súčasť viery. V Písme nás Boh na mnohých miestach vyzýva, aby sme sa modlili. Sľúbil, že nás vypočuje. Dal nám aj príklad, ako sa máme modliť. Prostredníctvom svojho Syna Ježiša Krista, nám dal modlitbu Otče náš. Tí, ktorí sa spoliehajú na toto zaslúbenie, nebudú sklamaní. Modlitba sa podobá komunikácii medzi dvoma ľuďmi, ktorým na sebe veľmi záleží. Nedelite sa len o množstvo zbytočností, ale jeden druhému pozorne načúvate. Čím lepšie sa poznáte, tým je váš rozhovor živší a zapálenejší. Pre Luthera bola modlitba prioritou. Čím viac bol zaneprázdnený, tým viac sa modlil, aby zostal v spojení s Bohom. Zveril sa mu so všetkými svojimi starosťami. Martin Luther o modlitbe často hovoril. Uvádzam aspoň niektoré z jeho citátov o modlitbe: „Mám toho dnes veľa, preto sa musím veľa modliť.“ „Musím toho dnes urobiť tak veľa, že prvé tri hodiny strávim na modlitbe, aby som to všetko zvládol.“ „Prácou kresťana je modliť sa.“

AKO SA MÔŽEME MODLIŤ

Predstavte si, že patríte do krásnej rodiny, ktorá žije v jednom dome. Vašu rodinu tvoria vaši rodičia, súrodenci, váš manžel alebo manželka (ak ste vydaté alebo ženatí), vaše deti a možno tiež prarodičia. Ale... nikdy spolu neprehovoríte ani slovo. Nemáte nič, čo by ste tomu druhému povedali. Všetci len tak chodíte po dome a pozeráte do svojich mobilov. Jediným miestom, kde na niekoho môžete reálne naraziť, je kuchyňa. Inak sa každý venuje sám sebe. Ešte stále je to krásna rodina? Určite nie.

Dnes vieme, že nevyhnutnou podmienkou spokojnosti a úspechu – v manželstve, rodine, v zbere, v škole aj v práci – je efektívna komunikácia. Existuje množstvo kurzov a rôznych prednášok, ktoré sa venujú tejto téme. Čím lepšie spolu dokážeme komunikovať, tým lepšie budeme jeden druhého poznať. Zamilovanému páru sa asi nikdy neminú témy, o ktorých spolu môžu hovoriť. Preto sa stále viac spoznávajú. To isté platí aj v našom

vztahu s Ježišom. Ako sa nám môže prihovárať, keď ho nepočúvame? Ako ho môžeme poznať, keď s ním nehovoríme? Nemôžeme tvrdiť, že poznáme napríklad konkrétneho športovca len preto, že sme ho videli v televízii! Poznať niekoho znamená osobne s ním komunikovať. Súčasťou toho je rozhovor a vzájomné uznanie. Ako takáto komunikácia prebieha, či cez sociálnu sieť alebo z očí do očí, nie je až také dôležité.

Keď sa pozrieme do Biblie zistíme, čím bola modlitba pre biblické postavy. Ako úplne „normálne“ a prirodzené bolo pre nich hovoriť s Bohom o všetkých svojich radoostiach, túžbach, snoch, ale aj ťažkostiach, starostiach či dokonca hneve. Kniha Žalmov obsahuje množstvo osobných modlitieb Dávida a iných autorov, o ktorých stojí za to rozjímať. Pre nich bola modlitba bránou k životu v Ježišovej prítomnosti – ako nádherné duchovné manželstvo.

ODKAZY NA ĎALŠIE TEXTY

Je fatálnou chybou začať deň bez modlitby k Stvoriteľovi. Človek sa tak ochudobní o silu, ktorú potrebuje, aby zvládol celý deň. Ellen Whiteová napísala: „Ak si potrebu modlitby uvedomoval Spasiteľ sveta, Boží Syn, o čo viac by sme si potrebu vrúcnej, stálej modlitby mali uvedomovať my, slabí, hriešni smrteľníci.“ (Cesta ku Kristovi, str. 62.63) Modlitba nám ukazuje, kto je stredobodom nášho života. Modlitbou uznávame Božiu zvrchovanú moc. V modlitbe prosíme za všetko v Ježišom mene. Akého vzácneho priateľa máme v Ježišovi! „A on je pred všetkým a všetko pretrváva v ňom.“ (Kol 1,17) Ježiš je stredobodom nášho života. Ježiš je evanjelium, prostredníctvom neho všetko vzniklo. Ježiš túži, aby sme s ním cez modlitbu nadviazali spojenie.

ODKAZ PRE NÁS: „Boh, večný Syn, sa v Ježišovi Kristovi stal človekom. Prostredníctvom neho boli stvorené všetky veci, zjavila sa Božia povaha, uskutočnilo sa spasenie ľudstva a súdený je svet. Večne pravý Boh stal sa aj pravým človekom, Ježišom Kristom. Počatý z Ducha Svätého narodil sa z Márie, panny; žil a pokúšaný bol ako človek, ale dokonale spríkladnil Božiu spravodlivosť a lásku. Svojimi divmi prejavil Božiu moc a osvedčil, že je Bohom slúbený Mesiáš. Dobrovolne trpel a zomrel na kríži pre naše hriechy a namiesto nás. Vstal z mŕtvych, vstúpil na nebesá, kde v našom záujme slúži v nebeskom svätostánku. Opäť príde v sláve, aby navždy vyslobodil svoj ľud a všetko obnovil. (Ján 1,1–3.14; Kol 1,15–19; Ján 10,30; 14,9; Rim 6,23; 2Kor 5,17–19; Ján 5,22; Luk 1,35; Fil 2,5–11; Žid 2,9–18; 1Kor 15,3.4; Žid 8,1.2; Ján 14,1–3)⁶

DISKUSNÉ OTÁZKY

1. Ako môžeme my ako adventisti vyvážiť zákon a vieru?
2. Martin Luther svojimi reformačnými snahami navždy zmenil kresťanstvo. Diskutujte o tom, ako môžete začať reformáciu vo vašom vlastnom zbere alebo spoločenstve.

⁶ 28 vieroučných článkov Cirkvi adventistov siedmeho dňa, www.casd.sk.

3. Je podľa vás prijateľná liturgická modlitba, alebo by mala byť modlitba vždy spontánna, „zo srdca“?
4. Myslíte si, že vaše modlitby môžu zmeniť Boží názor?

OSOBNÉ OTÁZKY

Je účelom modlitby zmeniť nás samých, zmeniť náš postoj atď., alebo zmeniť svet a naše okolie?

BOŽIE ZASEÚBENIE

„Ak však môj ľud, po mne pomenovaný, sa pokorí, bude sa ku mne utiekať a odvráti sa od svojich zlých ciest, vypočujem ho z nebies, odpustím mu hriech a jeho zem uzdravím. Odteraz budem upierať zrak a zbystrím sluch na modlitbu na tomto mieste.“ (2Kron 7, 14.15) Týmito veršami Pán Boh hovorí: „Chcem vás uzdraviť a odpustiť vám. Ale čakám, kedy sa pokoríte a budete sa ku mne modliť.“

4. DEŇ

CIRKEV AKO VŠEOBECNÉ KŇAZSTVO VERIACICH

VŠETCI TVORÍME JEDEN CELOK – A BOH NÁS VŠETKÝCH MILUJE!

Kto vlastne som? Na občianskom preukaze je uvedené moje meno a rodné číslo. Samozrejme je tam aj moja fotka. Čo to však hovorí o tom, kým skutočne som? Na sociálnych sieťach si môžem zvoliť svoje prihlasovacie meno a heslo. Keď hrám internetové hry, sám si zvolím alebo vytvorím svoju postavu a identitu. Vo virtuálnom svete môžem byť tým, kým chcem – úspešným a múdrom, silným a neporaziteľným, príťažlivým a zaujímavým. Ale kým som v skutočnosti? Viem sa na seba pozrieť rovnakým pohľadom, ako na tých, ktorým tajne závidím, pretože majú všetko, sú obľúbenejší alebo úspešnejší? Alebo som niekým, od koho stále znovu utekám? Človekom, ktorý ma stále ničí, pretože sa v ňom mojím správaním a konaním nepoznávam? Nech robíme čokoľvek, táto otázka nás bude prenasledovať celý život.

HISTORICKÉ POZADIE A VÝKLAD OBRAZU

Luther často rozmyšľal o svojej identite a úlohe, ktorú v spoločnosti zastával. „Som len bezvýznamným mníchom z neznalého Nemecka, ako sa o ňom vyjadrili pápeži v Ríme? Som len vodcom skupiny roľníkov, ktorá do mňa vložila svoje nádeje v povstaní proti nevoľníctvu? Som len ľudovým hrdinom, ktorého prijíma verejnosť s obrovským nadšením, pretože som žiadal od rímskokatolíckej cirkvi, aby urobila reformy, po ktorých volá väčšina nemeckých kniežat.“

Vo vtedajšej dobe bola spoločnosť striktné rozdelená do troch vrstiev. Príslušníci každej vrstvy boli na prvý pohľad ľahko rozpoznateľní. Do najnižšej triedy sa radili tí, čo nemali vôbec nič alebo len veľmi málo – väčšinou poľnohospodári, roľníci a remeselníci. Nad nimi bolo duchovenstvo. Najvyššie bola šľachta – svetskí panovníci. Rozdiely boli viditeľné v každom kostole. Šľachta mala vyhradené miesta v kráľovských lôžach zvaných *schwalbennester* (lastovičie hniezda). Duchovní mali svoje miesta v prednej časti kostola zvanej presbyterium, kde boli nádherne spracované chórové lavice. Všetci ostatní museli stáť v hlavnej lodi kostola. Každá trieda bola zreteľne oddelená. Preto mohol Luther navštevovať svojho ochrancu Fridricha Múdrego len zriedka napriek tomu, že ich domovy boli od seba vzdialené len jeden kilometer. Celá spoločnosť, vrátane cirkvi, trpela kvôli tomuto rozdeleniu. Rozlišovanie jednotlivých tried určovalo, čo si kto môže obliecť a čo môže jesť. To všetko ovplyvňovalo vtedajšie predstavy o Bohu – duchovní a cirkev totiž vyhlasovali, že takto to Boh nastavil a nikto nemá právo tento poriadok meniť.

V roku 1520 Luther vydal svoj známy spis *O kresťanskej slobode*. Predstavil v ňom nový poriadok a kresťanský model spoločnosti. Vyhlásil: „Človek je ako kresťan úplne slobodný pán všetkého a nie je nikomu poddaný. Človek je ako kresťan služobník úplne spútaný povinnosťami a je všetkým poddaný.“⁷ Na prvý pohľad si tento citát odporuje a je trochu mätúci. Keď však vezmeme do úvahy, že v tej dobe bolo toto dialektické vyhlásenie výzvou k dialógu a provokáciou k verejnej diskusii, lepšie pochopíme, prečo Martin Luther použil práve tento výrok, aby predstavil základné myšlienky reformácie širokému okruhu učeníých ľudí. Prvá časť hovorí o živote kresťana, ktorého Boh oslobodil k novému životu. Druhá časť citátu opisuje jeho život vo vzťahu k blízkym. Kresťan, ktorého Boh prijal – a je teda slobodný, nemusí zúfalo a nakoniec vždy bezúspešne zápasiť, aby našiel svoju identitu a presadil sa. Konečne môže vidieť a pochopiť starosti a potreby iných, pretože sa už nemusí zamestnávať hľadaním zmyslu vlastného života. Takýto kresťan má vďaka tomu dostatok priestoru k službe a pomoci blízkym. Môže šíriť lásku, ktorú dostal od Boha. Tak by to malo vyzeráť v cirkvi.

Toto Lutherovo chápanie Božej lásky a cirkvi zakomponoval Lukas Cranach do svojho povestného reformačného oltára. V porovnaní s dlhými jedálenskými stolmi, ktoré sa vtedy používali, vidíme tu kruhový stôl. Najvýznamnejšia osoba sedela vždy na čele stola. Najmenej dôležitá, najchudobnejšia osoba bola vykázaná na odľahlý koniec stola. Pri kruhovom stole nie je čelo ani odľahlý koniec stola. Všetci sú si rovní. Dokonca aj Judáš, ktorý je už jednou nohou pripravený opustiť spoločenstvo, sedí vedľa Ježiša. Po Ježišovej druhej strane vidíme apoštola Jána a na pravej strane vidíme samotného Luthera. Nie je tu už vyobrazený ako mních ani ako univerzitný profesor, ale ako „Junker Jörg“ („statkár Juro“). Tak vyzeral, keď býval na hrade Wartburg a mal falošné meno. Luther sedí vedľa Ježiša Krista pri stole ako bežný občan. Lukas Cranach mladší mu podáva pohár vína k prijímaniu. Cranach je namalovaný v oblečení šľachtica. Chce tým demonštrovať, že v Božích očiach neexistujú nijaké sociálne rozdiely. V Ježišovej prítomnosti nie je nikto prvý ani posledný, aristokrat ani obyčajný človek. Všetci sme Božími deťmi. Mimochodom, ostatní ľudia sediaci okolo stola nie sú náhodné postavy s anonymnými tvármi. Sú to dobre známi obyvatelia daného mesta. Je medzi nimi napríklad povestný maliar Melchior Lotter, ktorý vytlačil množstvo Lutherových spisov. V Ježišovej prítomnosti sa zjednocuje cirkev aj spoločnosť.

AKO MARTIN LUTHER ROZUMEL VŠEOBECNÉMU KŇAZSTVU VERIACICH

Luther vnímal cirkev ako miesto, kde sú všetci Bohom rovnako milovaní a prijímaní bez ohľadu na sociálny status. Nemusíme pochádzať z vplyvnej rodiny. Nič na tom nezmení ani vzdelanie alebo výška príjmu. Jediná vec, na ktorej záleží, je, či prideme k Ježišovi. Najlepšia príležitosť prísť k nemu je vtedy, keď sa zbor zhromaždí k oslave Boha – ako učeníci zobrazení pri Večeri Pánovej. Prišli, aby mohli byť s Ježišom. To je základ kresťanského spoločenstva. To nám dáva energiu a impulz ísť ďalej.

⁷ <http://sara-zuzanna.blogspot.cz/2008/10/martin-luther-o-krestanske-svobode.html>.

Pri zasväcovaní prvej budovy protestantskej cirkvi – zámockého kostola v Torgau – charakterizoval Martin Luther bohoslužbu ako udalosť, pri ktorej my slúžime Bohu a Boh slúži nám. Vo svojom kázaní napríklad povedal, že kostol (modlitebňa) je miesto zasvätené Ježišovi Kristovi, ktoré má slúžiť výhradne na to, aby tam Pán prehováral k zhromaždeným prostredníctvom Božieho slova a aby sa tam ľud modlil a spieval Bohu oslavné piesne. Na bohoslužbu prichádzajú ľudia rôzneho vzdelania a rôzneho postavenia v práci alebo v spoločnosti. Sú tam miestni obyvatelia, hostia, i prisťahovalci z iných krajín. Pri bohoslužbe Boh nerobí medzi nami rozdiely. Prihovára sa nám bez akejkoľvek diskriminácie. Všetci mu rozumieme a spoločne – jednohlasne – na to reagujeme spevom a modlitbou. Vyzerá to tak, že v zhromaždení panuje presne opačné spoločenské usporiadanie než v okolitom svete. Napriek tomu, že inokedy nás vek, pohlavie, národnosť, majetok či vzdelanie rozdeľujú, v modlitebni sme všetci zjednotení, pretože Boh nás všetkých rovnako miluje a stvoril každého z nás. Je to úplne nové nazeranie na druhého človeka a na dar slobody, ktorý pochádza z evanjelia.

Luther takúto slobodu zakúsil. Po narodení dostal meno Martin Luder. V nemčine toto priezvisko nemá príliš pekný význam. Predstavuje niekoho s veľmi pochybnou povestou. Preto sa Luther, ako bolo zvykom, nechal premenovať. Približne od roku 1512 si začal hovoriť „Eleutherios“. Toto slovo pochádza z gréčtiny, jazyka Novej zmluvy, a znamená „ten, kto je slobodný“. Neskôr používal skrátenú verziu „Luther“. Jeho meno bolo svedectvom o jeho novom živote s Kristom. Bol oslobodený. Vo vlastnom živote zakúsil evanjelium a vyhľadával spoločenstvo tých, ktorí mali rovnakú skúsenosť.

AKO SA MÔŽEME ZJEDNOTIŤ

Stretli ste niekedy človeka, o ktorom ste okamžite vedeli, že je kresťan? Skutočná kresťanská jednota je založená na princípe nového života v Kristovi. Je založená na neviditeľnom duchovnom tele Ježiša Krista, ktoré tvoria veriaci ľudia – nie denominácia, ale všetci veriaci ľudia na celom svete.

„Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť.“ (Ján 3,6.7)

V uvedenom texte Ježiš hovorí Nikodémovi, že sa musí narodiť znova. Svätý Duch je sprostredkovateľ tohto nového narodenia. Bez Svätého Ducha nemôžeš patriť Kristovi (pozri Rím 8,9). To, čo nás prostredníctvom Svätého Ducha spája do jedného tela, je Božie povolanie. Modlitebňa je miesto, kde môžeme výnimočným spôsobom cítiť Ježišovu prítomnosť. Som si istý, že aj vy ste zažili, ako na vás zapôsobila pieseň, kázanie, diskusia v sobotnej škole alebo spoločenstvo ostatných členov zboru. V takých okamihoch máte pocit, že Ježiš sedí hneď vedľa vás. Práve to bol dôvod, prečo Ježiš založil cirkev. Aj učeníci prežili podobnú skúsenosť.

Možno si poviete: Veru, snívam o tom. Ale to, čo prežívam vo svojom spoločenstve, je niečo úplne iné. Vidím skôr spory a zápas o vplyv, moc a pozície. Mám pocit, že ostatní neberú vážne mňa, ani moje problémy. Tak veľmi by som si prial prežívať spoločenstvo

s Ježišom, ale jeho lásku v zbore takmer necítim. Aj taká býva realita v našich zboroch. Je to smutné. Ako keby ste šli niekam autom so zatahnutou ručnou brzdou. Ak neviete, aké to je, vyskúšajte si to. Cítite, že vás niečo drží, táhá späť. V určitom okamihu sa začne z kolies valiť dym a prenikavý zápach. V čom je problém? Kolesá sa nemôžu voľne otáčať. Z plne funkčného auta sa stala prakticky „brzda“.

Aké je riešenie? Máme sa poučiť z prvej lekcie evanjelia! Všetci sme zjednotení v Božej láske a milosti, ktorú Boh dáva zdarma všetkým, ktorí veria. Jednotu medzi veriacimi považuje Biblia za veľmi dôležitý prvok. Pre Ježiša to bolo také dôležité, že sa za to modlil tesne pred svojím ukrižovaním.

„Keď to Ježiš povedal, zdvihol oči k nebu a hovoril: Otče, prišla hodina; osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba. A ako si mu dal moc nad každým telom, tak nech on dá večný život všetkým, ktorých si mu dal. A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. ... Neprosím však len za nich, ale aj za tých, ktorí skrze ich slovo uveria vo mňa; aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, si vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet veril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si dal mne, dal som ja im, aby boli jedno, ako sme my jedno.“ (Ján 17,1–3.20–22)

Pavol nám pripomína, že je to Pán, kto pripravuje naše srdce, aby sme na evanjelium reagovali zachraňujúcou vierou. Prečítajme si dva biblické texty:

„Boh nás zachránil a povolal svätým povolaním, nie podľa našich skutkov, ale podľa svojho vlastného rozhodnutia a milosti, ktorú nám dal v Ježišovi Kristovi pred vekmi.“ (2Tim 1,9)

„Počúvala nás aj istá žena menom Lýdia, predavačka purpuru z mesta Tyatiry, ktorá si ctíla Boha. Pán jej otvoril srdce, aby pozorne počúvala, čo hovorí Pavol.“ (Sk 16,14)

Aby sme dokázali podporovať jednotu vo viere, musíme pochopiť jej dôležitosť. Musíme robiť to, čo ju chráni a udržuje. Mali by sme sa o ňu sami usilovať – veď pre Krista bola jednota taká dôležitá, že bol ochotný zomrieť za to, aby sme ju mali! Všetci skutočne veriaci ľudia získavajú spasenie len z milosti, a to jedine prostredníctvom viery. Nemusíme robiť nič viac než prijať dar, ktorý nám Kristus ponúka – dar lásky. Vo chvíli, keď sa cítíme byť milovaní, dokážeme milovať sami seba a máme priestor k rastu a rozvoju. Keď sa cítíme byť milovaní, sme tiež schopní bezvýhradne milovať ostatných, ako ich bezvýhradne miluje Boh. Na našej každodennej ceste viery ako kresťania rastieme a dospievame v láske k iným a zakúšame jednotu viery. Pavol o tom hovorí v liste Efezanom 4,13: „...až kým všetci nedospějeme k jednote viery a poznania Božieho Syna, v dokonalého človeka, ktorého mierou dospelosti je plnosť Krista.“ Čím viac rastieme vo viere, tým silnejšia je jednota. Túto jednotu dosiahneme v plnej miere pri pohľade na Ježiša, ktorý nám dáva nádej spasenia.

PRETO AKO KREŠŤANIA SPIEVAME „TÁ KRÁSNA NÁDEJ V SRDCI BLAŽÍ NÁS“

Tá krásna nádej v srdci blaží nás, že k nám sa vráti drahý Pán,
že uvidíme slávy jeho jas, tak ako slúbil nám on sám.
Vieme, že už dozrel čas, znamená znie jasný hlas,
zvučte všade piesne chvál: Haleluja! Kristus, Kráľ!
Tá krásna nádej v srdci blaží nás, že k nám sa vráti drahý Pán.

Tá krásna nádej zjednocuje nás: Už skoro príde drahý Pán!
Do sveta večných, nehybných krás, vojsť smieme s ním do slávy brán.
Kým je ešte na to čas, máme vydať jasný hlas;
kráľovské znie pozvanie: Pripravené všetko je!
Tá krásna nádej zjednocuje nás, že k nám sa vráti Kristus, Kráľ.
(Spievajme Hospodinovi, pieseň č. 77)⁸

ODKAZ NA ĎALŠIE TEXTY

Do cirkvi prichádzajú rôzne typy ľudí z rôzneho prostredia. Keď sa členovia zamerajú na Ježiša, prežívajú jednotu a vrelé spoločenstvo sestier a bratov. Ellen Whiteová k tomu dodáva: „Tajomstvom pravej jednoty v cirkvi i rodine nie je diplomacia, ani nadľudské úsilie o prekonanie ťažkostí – aj keď aj tieto veci je nutné uplatňovať – ale jednota s Kristom. Čím bližšie budeme Kristovi, tým bližší si budeme navzájom. Boh je oslávený, keď je jeho ľud zjednotený v spolupráci.“ (The Adventist Home, str. 179) V Božom dome sú si všetci rovní. Všetci sme deti toho istého Boha. Nenávidieť alebo nemať niekoho rád znamená nenávidieť alebo nemať rád Boží obraz v druhom človeku. Láska a pokoj, súlad a ohľadupnosť, poriadok a pravidlá sú veľmi vzácne hodnoty a ideály. Pomocou nich dokážeme v jednote spolupracovať a sústrediť sa na spoločný cieľ. Spoločenstvo veriacich by malo byť niečím viac než len spoločným stretávaním. Zapojenie sa do života a misie zboru podporí vzájomnú jednotu.

ODKAZ PRE NÁS: „Cirkev je spoločenstvom veriacich, ktorí vyznávajú Ježiša ako Pána a Spasiteľa. V nadväznosti na starozmluvný Boží ľud sme povolani zo sveta, aby sme mali spoločnú bohoslužbu, vzájomné spoločenstvo, vzdelávali sa v Slove, slávilí Večeru Pánovu, slúžili všetkým ľuďom a celému svetu zvestovali evanjelium. Autorita cirkvi pochádza z Krista, Slova vteleného, a z Písma svätého, Slova napísaného. Cirkev je Božia rodina; Boh prijal jej členov za svoje deti, ktoré žijú na základe novej zmluvy. Cirkev je Kristovo telo, spoločenstvo viery, ktorého Hlavou je sám Kristus. Cirkev je nevesta, za ktorú Kristus zomrel, aby ju mohol posvätiť a očistiť. Pri svojom víťaznom návrate bude mať cirkev slávnú, v ktorej budú verní všetkých vekov, ktorých vykúpil svojou krvou; cirkev bez poškvرنy a vrásky, svätá a bez úhony. (1Moj 12,3; Sk 7,38; Ef 4,11–15; Ef 3,8–11; Mat 28,19.20; Mat 16,13–20; Mat 18,18; Ef 2,19.22; Ef 1,22.23; Ef 5,23–27; Kol 1,17.18)“⁹

⁸ Spievajme Hospodinovi. Advent-Orion, Vrútky 2009.

⁹ 28 vieroučných článkov Cirkvi adventistov siedmeho dňa, www.casd.sk.

DISKUSNÉ OTÁZKY

1. Čo znamená jednota?
2. Prečo je dôležité mať jednotu v škole? Na pracovisku? V spoločnosti? V sociálnych kruhoch?
3. Ako môžeme byť ako cirkev napriek našej rozdielnosti jednotní? Môže existovať jednota súčasne so správnym učením? Ako je možné zachovať správne učenie pri zjednocovaní sa s ľuďmi, ktorí veria inak?

OSOBNÉ OTÁZKY

1. Ako sa vám darí vytvárať jednotu doma, v manželstve, v rodine, v zbore, v spoločnosti, v škole atď.?
2. Premýšľajte nad sebou a proste Boha, aby vám ukázal, čo máte robiť, aby ste pomáhali v každej situácii vytvoriť jednotu.

BOŽIE ZASEÚBENIE

Ježiš sa za vás modlil, aby ste boli v ňom takí jednotní, ako je on jedno so svojím Otcom. Prečítajte si text v Jánovom evanjeliu 17,20–26:

„Neprosím však len za nich, ale aj za tých, ktorí skrze ich slovo uveria vo mňa; aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, si vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet veril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si dal mne, dal som ja im, aby boli jedno, ako sme my jedno — ja v nich a ty vo mne, aby boli tak dokonale jedno, aby svet poznal, že si ma ty poslal a zamiloval si si ich tak ako mňa. Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja; aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, pretože si ma miloval ešte pred stvorením sveta. Spravodlivý Otče, svet ťa nepoznal, ale ja som ťa poznal a aj títo poznali, že si ma ty poslal. Ohlásil som im tvoje meno a ešte ho ohlásim, aby v nich bola láska, ktorou si ma miloval a aby som ja bol v nich.“

5. DEŇ

VEČERA PÁNOVA VYTVÁRA SPOLOČENSTVO PRINÁŠA OBNOVU

BLÍZKO PRI JEŽIŠOVI

Spomínate si, keď ste sa naposledy cítili sami a opustení? Možno sa vám práve rozplynul váš sen. Nepodarilo sa vám napísať jednoduchý test a všetko ste pokazili. Hovorili ste si: „To určite zvládnem.“ A teraz toto! Možno vás práve zradila najlepšia kamarátka. Tá, o ktorej ste si mysleli, že by to nikdy neurobila, teraz roznáša po sociálnych sieťach, že ste nezvládli písomku. Hovorí, že celý váš život je jedna veľká prehra. Názorný príklad kyberšikany, keď nemôžete vôbec nič urobiť. Teraz všetci vedia, že ste jednoducho neschopní. Spomínate si na ten pocit? Možno sa práve teraz cítite pred všetkými očiernení, obnažení a odmietnutí. Pocit, že nemáte nijakú cenu, dosť bolí. Začnete si uvedomovať, ako veľmi sa cítite osamelí. Zostali ste úplne sami. Jediné, po čo túžite, je láska a prijatie.

HISTORICKÉ POZADIE A VÝKLAD OBRAZU

Ako mních Luther tieto pocity odmietnutia dobre poznal. Pripadalo mu, ako by sa s ním Boh kruto zahrával. Možno si myslel: „Ako o sebe môže tvrdiť, že je Bohom lásky? Cena, akú za túto lásku vyžaduje, je taká veľká, že ju nikdy nebudem schopný zaplatiť! Nedokážem zachovávať Boží zákon. Snažím sa, ale zakaždým zlyhám. Jednoducho som odsúdený žiť v hriechu. Cítim zúfalstvo a strach...“

V stredovekej cirkvi mali mnohí ľudia z Boha strach. Báli sa smrti a predstavy, že ich Boh opustil. Cirkev to využívala na to, aby naplnila svoje pokladnice. Odpustky, za ktoré mohli získať odpustenie, sa predávali za peniaze. Údajne existovala pokladnica dobrých skutkov veľmi zbožných ľudí (svätých), ktorú spravovala cirkev a z ktorej bolo možné kúpiť si odpustky. Ľudia boli ochotní dať za ne nemalé sumy, pretože ich ovládal strach. Väčšina z 95 téz pribitých 31. októbra 1517 na dvere zámockého kostola vo Wittenbergu kritizuje práve predávanie odpustkov.

Čím Luther nahradil odpustky? Večerou Pánovou! Podľa biblického príkladu Večera Pánova ruší potrebu akýchkoľvek odpustkov. Žiaľ, po niekoľkých storočiach sa tento obrad stal pre cirkev nástrojom moci. Len duchovenstvo malo právo prijímať chlieb a víno – symboly pripomínajúce Ježišovo utrpenie a smrť. Radoví členovia cirkvi nesmeli prijímať víno na Večeri Pánovej. Na obhajobu bol použitý argument, že bežní členovia by mohli Ježišovu krv rozliať! Ako keby sa to kňazovi nemohlo stať. Cirkevné spoločenstvo však nestálo za to riziko. Na oddelenie obyčajných členov cirkvi od duchovných pri vysluhovaní Večere Pánovej slúžila stena zvaná „lektorium“, ktorá sa nachádzala

v časti zvanej chór (presbyterium). Priamo v strede obrazu je však namalovaný presný opak. Ježiš je oblečený rovnako jednoducho ako učeníci. Nemá na sebe drahé liturgické habity ako kňazi. Na stole je veľkonočný baránok. Zachytený moment zobrazuje situáciu opísanú v Evanjeliu podľa Jána v 13. kapitole od 21. verša. Ježiš vtedy vyhlásil: „Amen, amen hovorím vám, jeden z vás ma zradí.“ Na to sa ho jeden z učeníkov spýtal: „Pane, kto je to?“ Odpovedal im, že ten, komu podá kus chleba. Podal ho Judášovi. Učeníci si jeho voľbou neboli celkom istí. Uprostred tejto neistoty natáhuje ruku do kruhu mladý muž (je to Lukas Cranach), aby podal kalich vína Martinovi Lutherovi. Maliar takto vyjadril jednu z emocionálne najhlbších skúseností reformácie. Ponižovanie laických členov cirkvi pri Večeri Pánovej musí skončiť. Väčšina z nich ani nechápala, čo sa pri tejto udalosti deje. Celý obrad prebiehal v latinčine. Pri svätení eucharistie nikto nerozumel latinským slovám „*hoc est corpus meum*“, čo znamená „toto je moje telo“. Práve preto sa v mnohých jazykoch zakorenilo slovné spojenie „hokuspokus“ ako výraz pre niečo nepochopiteľné, tajomné alebo dokonca klamlivé. Reformátori tento zmätok zastavili. Už Ján Hus, ktorý žil sto rokov pred Lutherom, predstavil spôsob slávenia Večere Pánovej zvaný „podobojí“. Znamenal prijímanie chleba a vína podľa biblického vzoru. Ján Hus navyše prednášal slávnostné kázania v češtine – jazyku, ktorému ľudia rozumeli. Tak sa z radových členov, ktorí boli dosiaľ iba diváci, stali účastníci slávnosti Večere Pánovej. Dnes si nedokážeme predstaviť, čo to znamenalo pre bežných členov cirkvi. Zrazu sa stali priamymi účastníkmi bohoslužby – sedeli s Ježišom pri Večeri Pánovej, ako je to namalované na reformačnom oltári. Existuje niečo krajšie? Pre Luthera nebola Večera Pánova len pripomienkou Kristovej obete, ale udalosť, ktorá prebieha tu a teraz. Večeru Pánovu maliar nezobrazil s pozadím, ktoré by nám pripomínalo starovekú Palestínu. Cez okno možno pozorovať typickú saskú pahorkatú krajinu s hradom a dubovými lesmi. Každému preto bolo jasné, že Večera Pánova je osobná udalosť. *Som Ježišovi tak blízko?*

AKO CHÁPAL VEČERU PÁNOVU MARTIN LUTHER

Luther mal veľký sen. Bol nadšený z dobrej správy evanjelia. Predpokladal, že keď si ostatní preštudujú Božie slovo, budú rovnako nadšení ako on. Dúfal, že keď sa podelí o svoju skúsenosť ospravedlnenia z viery, ktorú prežil v malej študovni čierneho kláštora vo Wittenbergu, pomôže tým ďalším. Dokonca veril tomu, že židia rozpoznajú v Kristovi svojho Mesiáša.

Teraz však prežíval niečo úplne iné. Po založení niekoľkých protestantských zborov začala beh udalostí riadiť politika ríše. Cisár a pápež mali v úmysle umiestniť tohto mladého kacíra tam, kam patrí. Knieža Fridrich Múdry ho však vzal pod svoju ochranu. Pretože bol jedným z troch najvyšších svetských zástupcov nemeckého národa v Svätej rímskej ríši, cirkev v Ríme i pápež museli naňho na snemoch brať ohľad. Politické napätie stále pretrvávalo. Prijímanie „podobojí“ sa v tejto situácii stalo pre reformačné hnutie jedným z najdôležitejších symbolov. Všade, kde šľachtici, bežní občania i bývalí kňazi spoločne slávilí pamiatku Večere Pánovej, vznikali nové spoločenstvá. Boli to miesta, kde človek mohol vstúpiť do Ježišovej prítomnosti. Luther chcel byť počas Večere Pánovej blízko pri Ježišovi. Chcel tiež potvrdiť, že cesta reformácie je správna.

Luther považoval za dôležité, aby sa v reformačnej cirkvi nepraktizovalo toľko sviatostí ako v starej katolíckej cirkvi. Učil, že povinné symbolické obrady v cirkvi majú byť len tie, ktoré ustanovil samotný Kristus a ktorých ustanovenie je konkrétne popísané v Božom slove.

AKO MÔŽEME BYŤ BLÍZKO JEŽIŠOVI?

Ako adventisti siedmeho dňa veríme, že Večera Pánova je pamiatka. Chlieb a víno sú symboly Ježišovho tela a preliatej krvi. „Posvätného obradu Večere Pánovej by sa mali zúčastňovať všetci členovia cirkvi, pretože tam sa prostredníctvom Ducha Svätého Kristus stretáva so svojím ľudom a posilňuje ho svojou prítomnosťou. Aj keby srdcia a ruky vysluhujúcich tento obrad boli nehodné, Kristus je prítomný a slúži svojim deťom. Všetci, čo prichádzajú s vierou v neho, budú hojne požehnaní. Tí, čo tieto chvíle nebeskej blahosklonnosti zanedbávajú, poškodzujú sami seba. Právom možno o nich povedať: Nie ste všetci čisti.“¹⁰

Pri Večeri Pánovej zažívame Ježiša Krista veľmi zvláštnym spôsobom. Pri tomto posvätnom obrade čítame slová, ktoré vyriekol samotný Ježiš. Sú zaznamenané v Lukášovom evanjeliu 22,19.20: „Toto robte na moju pamiatku.“ Večera Pánova nie je len nejaký pojem či učenie, na ktoré môžeme mať rôzny názor. Je to konkrétne Ježišovo ustanovenie. Podáva sa pri ňom chlieb a víno, ako to Ježiš prikázal. Prijímaním chleba a vína zažívame výnimočnú blízkosť Ježiša Krista. Môžeme povedať, že pri Večeri Pánovej zakúšame Ježiša takmer všetkými svojimi zmyslami – celou svojou bytosťou.

„Pri Večeri Pánovej máme prežívať chvíle radosti, nie zármutku. Predchádzajúci obrad – umývanie nôh – je vhodná príležitosť na skúmanie srdca, vyznanie hriechov, odstránenie nedorozumení a na odpustenie. Keď veriaci dostali uistenie o tom, že Spasiteľova krv ich očistila, sú pripravení vstúpiť do zvláštneho spoločenstva so svojím Pánom. K jeho stolu prichádzajú radostne, pretože ich osvecuje spasné svetlo, nie sú v tieni kríža a sú pripravení sláviť Kristovo vykupiteľské víťazstvo.“¹¹

VÝZNAM VEČERE PÁNOVEJ

Večera Pánova nahrádza starozmluvný hod baránka (Pesach). Tento predobrazný sviatok sa naplnil vo chvíli, keď zomrel veľkonočný Baránok – Ježiš. Pred svojou smrťou Ježiš zmenil tento veľký sviatok duchovného Izraela na obrad, ktorý patrí pod novú zmluvu. Preto korene mnohých symbolov Večere Pánovej siahajú až k sviatku Pesach.

¹⁰ Adventisti siedmeho dňa veria..., Biblický výklad základných vieroučných výrokov, Advent-Orion, Vrútky 1998, str. 201.

¹¹ Adventisti siedmeho dňa veria..., Biblický výklad základných vieroučných výrokov, Advent-Orion, Vrútky 1998, str. 198.

ODKAZY NA ĎALŠIE TEXTY

Nikdy nepremeškajte príležitosť zúčastniť sa Večere Pánovej. Je to chvíľa, keď môžete okúsiť Božiu milosť. Vďaka tejto milosti sme prostredníctvom viery spasení. Preto sme vyzývaní, aby sme si túto milosť opakovane pripomínali (na Ježišovu pamiatku). Každý, kto verí v Ježiša, je pozvaný k verejnej účasti. V knihe Adventisti siedmeho dňa veria... na strane 200 čítame:

„V rozdelenom svete plnom boja prispievame celozborovou účasťou na tejto slávnosti k jednote a stabilite cirkvi. Dávame tým najavo skutočné spoločenstvo s Kristom i medzi sebou. Pavol zdôraznil toto spoločenstvo, keď povedal: Nie je kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele? Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe.“ (1Kor 10,16.17)

„Je to narážka na skutočnosť, že chlieb sa láme na mnoho kúskov, ktoré následne veriaci jedia. Všetky kúsky pochádzajú z jedného bochníka. Aj všetci veriaci, ktorí majú účasť na pamiatke Večere Pánovej, sú zjednotení v tom, ktorého ukrižované telo je symbolizované práve chlebom. Spoločnou účasťou na tomto obrade veriaci verejne dávajú najavo, že sú zjednotení a patria do jednej veľkej rodiny, ktorej hlavou je Kristus.“¹²

„Všetci členovia cirkvi by sa mali zúčastniť tejto posvätnej udalosti, pretože sa tu prostredníctvom Ducha Svätého Kristus stretáva so svojim ľuďom a posilňuje ho svojou prítomnosťou. Môže sa stať, že človek, ktorý obrad vysluhuje, toho nie je hodný, avšak aj vtedy je Kristus prítomný a slúži svojmu ľudu. Každému, kto prichádza a upiera na neho pohľad viery, bohato požehná. Ľudia, ktorí tieto vzácne chvíle spoločenstva s Bohom zanedbávajú, o veľa prichádzajú. Právom o nich možno povedať: „Nie všetci ste čistý“¹³

Pri stole Pánovom prežívame najsilnejšie a najhlbšie vedomie spoločenstva. Tu sa všetci stretávame na rovnakej úrovni. Práve tu sa odstraňujú všetky bariéry. Uvedomujeme si, že napriek množstvu vecí, ktoré nás v spoločnosti rozdeľujú, v Kristu máme všetko, čo potrebujeme, aby sme boli zjednotení. Keď sa Ježiš so svojimi učeníkmi delil o kalich, uzavrel s nimi novú zmluvu a povedal: „Pite z neho všetci, lebo toto je moja krv zmluvy, ktorá sa vylieva za mnohých na odpustenie hriechov.“ (Mat 26,27.28; Luk 22,20) Ako bola stará zmluva potvrdená krvou obetných zvierat (2Moj 24,8), tak bola nová zmluva potvrdená krvou Kristovou. Pri tomto obrade veriaci obnovujú sľub vernosti svojmu Pánovi. Znovu uznávajú, že sú súčasťou úžasnej zmluvy, v ktorej sa Boh v Ježišovi Kristovi spojil s ľudstvom. Večera Pánova je pripomienkou a poďako-

¹² SDA Bible Commentary, rev. ed., vol. 6, p. 746.

¹³ Adventisti siedmeho dňa veria..., Biblický výklad základných vieroučných výrokov, Advent-Orion, Vrútky 1998, str. 248.

vaním za spečatenie večnej zmluvy milosti. Prijaté požehnanie sú priamo úmerné viere ich účastníkov

ODKAZ PRE NÁS: „Pri Večeri Pánovej máme účasť na symboloch Ježišovho tela a krvi, čím vyjadrujeme vieru v neho ako svojho Pána a Spasiteľa. V tomto spoločenstve sa Kristus stretáva so svojím ľudom a posilňuje ho. Svojou účasťou radostne zvestujeme význam Pánovej smrti, kým nepríde. Príprava na Večeru Pánovu zahŕňa skúmanie vlastného svedomia, pokánie a vyznanie hriechov. Kristus ustanovil službu umývania nôh znamenajúcu obnovené očistenie i výraz ochoty v kresťanskej pokore slúžiť si navzájom a v láske si zjednotiť srdcia. Večera Pánova je prístupná všetkým veriacim kresťanom. (1Kor 10,16-17; 1 Kor 11,23-30; Mat 26,17-30; Zj 3,20; Ján 6,48-63; Ján 13,1-17),“¹⁴

DISKUSNÉ OTÁZKY

1. Je vo vašom zbore pamiatka Večere Pánovej inšpirujúca bohoslužba, alebo len nezákonný rituál?
2. Čo si po tejto prednáške myslíte o obrade umývania nôh?
3. Aký postoj by sme mali mať k Večeri Pánovej na základe uvedeného Pavlovho varovania?

„Preto ktokoľvek by nehodne jedol chlieb alebo pil kalich Pána, previní sa proti telu a krvi Pána. Nech teda skúma človek sám seba a tak je z chleba a pije z kalicha. Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, je a pije si odsúdenie.“ (1Kor 11,27-29)

OSOBNÉ OTÁZKY

Večera Pánova upriamuje pohľad človeka hore k nebesiam, aj do jeho vnútra. Je to tak aj vo vašom živote? Keď sa pozriete na svoj život, máte pocit, že rastiete? Alebo ste zo seba skôr sklamaní?

¹⁴ 28 vieroučných článkov Cirkvi adventistov siedmeho dňa, www.casd.sk.

6. DEŇ

VYZNANIE HRIECHU A VINY (*SOLA FIDE*)

ÚPLNE ODPUSTENIE – KONEČNE ZBAVENÍ VŠETKÝCH VÍN A DLHOV!

V stredoveku mali ľudia jeden veľký problém – ako sa vyrovnat' s pocitom viny. Myslí, že tento problém pretrváva dodnes. Možno o tom veľa nehovoríme, ale o to viac zaťažujeme svojimi starosťami zdravotné poisťovne a lekárov. Množstvo chorôb má psychosomatické príčiny. To znamená, že príčina ochorenia spočíva skôr v našom postoji k životu než vo veciach, ktoré by sme mohli ovplyvniť zdravým životným štýlom. Keď sa v našom živote objavia nejaké problémy, zvykneme povedať: „Je mi zle od žalúdka,“ alebo „Veľmi zle spávam.“ Takéto problémy môžu skončiť až rakovinou žalúdka alebo bezsennými nocami, s ktorými sme zdanlivo schopní bojovať len pomocou práškov na spanie. Obavy a strachy, ktoré nás ťazia, nás tlačia k zemi a okrádajú o všetku radosť. Medzi ne patrí aj vina, na ktorú nemôžeme zabudnúť.

V stredoveku bolo zvykom vinu verejne pranierovať. Ľudí, ktorých považovali za vinných, pred zrakom ostatných ponížovali. Spútali ich alebo vložili do klady. Ak im bola vina dokázaná, čakal ich trest – do konca života alebo aspoň na určitú dobu ich vylúčili zo spoločnosti. Ak mali „šťastie“, boli „odsúdení“ absolvovať púť do Svätej zeme v Palestíne. Vo väčšine prípadov to však znamenalo smrť. Niektorí boli v dôsledku inkvi-zičných opatrení nadosmrtní ociachovaní. V každom prípade, previnilcov alebo tých, ktorých za vinných pokladali, považovali za zločincov. Správali sa k nim ako k vyvrhelom spoločnosti. Títo ľudia nesmeli bývať v meste, boli mimo ochranu mestských hradieb. Neexistovalo pre nich nijaké bezpečné miesto.

HISTORICKÉ POZADIE A VÝKLAD OBRAZU

Luther prišiel na Ríšsky snem do Wormsu ako utečenec. Okrem toho bola nad ním vynesená pápežská kľatba. Tým ho verejne vyhlásili za kacíra, ktorý stratil právo na život. Po tom, čo 18. apríla 1521 svedčil na ríšskom sneme vo Wormse, ho aj cisár odsúdil na vyhnanstvo a vydal proti nemu edikt. To znamenalo, že každý, kto Luthera stretol, mohol ho vydať úradom alebo ho na mieste zabiť bez toho, aby sa to považovalo za zločin. Luther teda patril k vyvrhelom spoločnosti. Niekoľko nasledujúcich mesiacov musel zostať ukrytý na hrade Wartburg, aby sa celá situácia trochu upokojila, v čo dúfal jeho ochranca knieža Fridrich.

Na pravom krídle reformačného oltára je zobrazené odpustenie hriechov. Vidíme Lutherovho priateľa Johanna Bugenhagena, ďalšieho kazateľa v kostole vo Wittenbergu

a reformátora v severnom Nemecku, Pomoransku a Dánsku, ako kľačí pred kazateľnicou. Nie je tam sám. Spolu s ním kľačí pred Bohom a celým spoločenstvom aj iná osoba, ktorá pokorne skláňa hlavu. Scéna zobrazuje človeka, ktorý vyznáva svoje hriechy a prosí: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu.“ Kazateľ ho uistuje o Božom prísľube odpustenia hriechov, ktorý je zaznamenaný u Izaiáša 43,25: „Ja, ja som ten, čo zotiera tvoje previnenia kvôli sebe a nespomeniem si na tvoje hriechy.“ Na obraze vidíme aj niečo veľmi zaujímavé: kazateľ Bugenhagen drží nad hlavou kajúceho hriešnika kľúč.

V stredoveku to bol symbol „moci kľúčov“, ktoré boli dané Petrovi. Na základe textu z Matúšovho evanjelia 16,19 sa verilo, že kľúč, ktorý zaručuje odpustenie hriechov a vstup do Božieho kráľovstva, dostal Peter a po ňom každý pápež. Jedine oni disponujú touto autoritou. V protestantskej cirkvi však pápež nemal autoritu. Vidíme teda, že hriechy budú odpustené tým, ktorí s kajúcim srdcom prosia Boha o odpustenie – v protiklade s vyobrazeným šľachticom na pravej strane obrazu. Jeho zamračená tvár s výrazným obočím a tmavými očami jasne ukazuje, že necíti žiadnu ľútosť a že mu na odpustení nezáleží. Preto sa odvracia od oltára aj od zhromaždenia. Žiaľ, nezíska odpustenie hriechov a ďalej ho bude ťažiť bremeno nevyznanej viny.

Maliar zvýrazňuje tento rozdiel aj farbami. Žltá bola považovaná za farbu Judáša. Tak ho nakreslil v scéne na strednom paneli obrazu. Bola to farba kacírov a hriechu. Šľachtic s tmavým, zamračeným výrazom má na sebe žltú spodnú bielizeň. Vo svojom vnútri zostáva zaťažený hriechom. Nezažíva radosť a slobodu, akú prináša odpustenie. Napokon odchádza aj z cirkvi, ktorá ho mohla nasmerovať k novému začiatku.

AKO MARTIN LUTHER ZAŽIL ODPUSTENIE

Základnou otázkou reformácie bolo odpustenie viny a hriechov. Práve tento problém viedol Martina Luthera k pochopeniu toho, čo spustilo reformáciu a čo má aj dnes svoj význam. Prežiť oslobodzujúce poznanie, že nám Ježiš odpustil hriechy, však neznamená, že si môžeme robiť, čo chceme – preto budeme v budúcnosti ďalej hrešiť. V Liste Rimanom 6,12–15 čítame: „Nech teda nekraľuje hriech vo vašom smrteľnom tele. Neposlúchajte jeho žiadosti a neposkytujte hriechu svoje údy ako nástroje nespravodlivosti, ale oddajte sa Bohu ako tí, čo vstali z mŕtvych a žijú, a svoje údy poskytujte Bohu ako nástroje spravodlivosti. Lebo hriech nebude panovať nad vami, veď nie ste pod zákonom, ale pod milosťou. Čo teda? Máme azda hrešiť, pretože nie sme pod zákonom, ale pod milosťou? Určite nie!“

Luther vedel, že s hriechom musíme každý deň zápasiť. Aj keď s Ježišom žijeme už dlhý čas, nikto z nás nemôže povedať, že hriech nemá vplyv na jeho život. Napriek tomu, že žijeme s Ježišom a sme v dosahu jeho moci, uvedomujeme si, že diabol ešte nezomrel. Nezabudnite, čo napísal apoštol Ján:

„Deti moje, toto vám píšem, aby ste nehrešili. Ale ak niekto zhreší, máme u Otca obhajcu — Ježiša Krista, spravodlivého. On je obetou zmierenia za naše hriechy, no nielen za naše, ale aj za hriechy celého sveta. Podľa toho vieme, že sme ho poznali, keď zachováваме jeho prikázania. Kto hovorí: Poznám ho, ale nezachováva jeho pri-

kázania, je klamár a niet v ňom pravdy. Ale kto zachováva jeho slovo, v tom sa Božia láska stala naozaj dokonalou. A podľa toho poznávame, že sme v ňom. Kto hovorí, že zostáva v ňom, má aj sám žiť tak, ako žil on.“ (1Ján 2,1–6)

Luther považoval za nevyhnutné, aby ľudia pochopili, aké dôležité je každý deň poprosiť Boha o odpustenie. Pri pohľade na Božie meradlo poslušnosti a spravodlivosti si uvedomoval svoje nedostatky, ktoré pramenili z jeho slabosti alebo zakorenenej hriechnosti.

BUDEM VERIŤ, ŽE...

(pripisované Martinovi Lutherovi)

Vzhľadom na vrozené zlo a slabosť bolo pre mňa nemožné dosiahnuť spravodlivosť v Božom meradle.

Keby mi nebolo dovolené veriť, že Boh pre Kristove zásluhy odpúšťa moje nedostatky, ktoré denne ľutujem, neexistovala by pre mňa nijaká nádej.

Musím zúfať, ale odmietam sa tomu poddať. Neobesím sa ako Judáš. Namiesto toho sa zavesím Ježišovi na krk alebo mu objímam nohy ako hriešnica. Napriek tomu, že som horší ako ona, budem sa pevne držať svojho Pána.

Ježiš potom povie svojmu Otcovi: „Tomuto človeku, ktorý na mne visí, musí byť dovolené vojsť. Je síce pravda, že nedodrжал a porušil všetky tvoje prikázania. Ale, Otče, visí na mne. Zomrel som za neho. Nechaj ho vojsť.“

Tak budem veriť.

Je bolestivé uvedomiť si, že vo svojej sile nemôžeme dosiahnuť nič, čo by malo pred Bohom nejakú hodnotu. Stále nám však zostáva jedna vec: viera a dôvera v Ježiša. Vďaka jeho smrti si môžeme robiť nárok na jeho obeť. V Božích očiach záleží jedine na viere (*sola fide*). Na ničom inom. Aj Martin Luther, ako jeden z najvýznamnejších predstaviteľov reformácie 16. storočia, musel po mnohých rokoch priznať, že ani jeho poznanie, ani jeho skúsenosť, ani odvážne svedectvo na ríšskom sneme vo Wormse, ba dokonca ani roky učenia na univerzite v Božích očiach nič neznamenajú.

AKO MÔŽEME ŽIŤ BEZ VINY

Pre mnohých z nás je prirodzené hovoriť o svojich úspechoch a o tom, v čom sme dobrí. Sú medzi nami veľmi schopní ľudia. Niektorí sú takí dobrí, že ich výsledky vysoko prekonal priemer. Majú obrovskú šancu nájsť si slušne platenú prácu a žiť bez veľkých starostí. Žiaľ, nie je to také jednoduché! Navzdory všetkým poisteniam nám peniaze nemôžu zaručiť šťastný život, pretože také poistenie žiadna spoločnosť vo svojom portfóliu nemá. Čo nám teda zostáva?

Podobne ako v láske, aj v tomto prípade môžeme jedine dôverovať. Pripustiť, že som sa previnil a som vinný, vyžaduje veľkú odvahu. Najradšej by sme sa tomu vyhli. Vo vymýšľaní výhovoriek a poloprávď sme rozhodne majstri! Skutočným vinníkom je

predsa vždy niekto iný, nie ja! Je pre nás nesmierne ťažké povedať: „Áno, je to moja chyba,“ a pritom nedodať žiadne „ale“, „keby“ alebo „lenže“. O ochote napraviť krivdy, ktoré sme spôsobili – ak je to možné – ani nehovoriac. Je to jedna z najťažších vecí, ale tiež jedna z najkrajších skúseností, akú môžeme ako Božie deti zažiť.

Podobnú skúsenosť prežil aj kráľ Dávid – a hlboko ho zasiahla. Opísal ju v 32. žalme. Stojí za to sa k tomuto žalmu stále znovu vracaf. Mám pocit, že hovorí aj o nás: „Vyznal som ti svoj hriech a nezatajil svoju vinu. Povedal som: Vyznám Hospodinovi svoje priestupky. Ty si potom odpustil vinu môjho hriechu.“ (Žalm 32,5) Konečne som voľný! Už ma nič neťaží. Teraz mi zostáva už len – radovať sa! Celé nebo sa raduje s každým, kto prežil takúto skúsenosť.

ODKAZY NA ĎALŠIE TEXTY

Pocit viny pozná každý z nás. Napriek tomu by v nás malo prevládať vedomie oslobodenia v Ježišovi. Pocítime nesmiernu úľavu, keď budeme zbavení všetkého zla! Áno, cítiť sa vinný je prirodzené. Skrúsené a kajúcne srdce sa s tým však vyrovná. Ellen Whiteová opisuje, ako ťažko nám Kristus vydobyl túto slobodu od vín a hriechov: „Na Krista ako nášho zástupcu boli vložené neprávosti všetkých nás. Bol rátaný medzi priestupníkov, aby nás mohol vykúpiť spod rozsudku, ktorý nám podľa zákona patrilo. Jeho srdce tiesnil hriech každého Adamovho potomka. Boží hnev namierený proti hriechu ako prejav Otcovho odporu k neprávosti desil jeho Syna. Kristus po celý svoj život zvestoval padlému svetu radostnú zvesť o Otcovom milosrdenstve a odpúšťajúcej láske. Podstatou jeho zvesti bola spása aj pre najväčších hriešnikov. Teraz však, pod strašným bremenom hriechov, nemôže zahliadnuť Otcovu zmierlivú tvár. Človek nikdy nepochopí, aký zármutok tiesnil jeho srdce v tejto chvíli vrcholnej úzkosti, keď sa od Spasiteľa odvrátila Božia tvár. Táto mučivá trýzeň prevýšila všetko telesné utrpenie.“ (Túžba vekov, str. 528) Keď porozumieme Ježišovej službe v nebeskej svätyni, pomôže nám to pochopiť a objaviť hĺbku Kristovej lásky.

ODKAZ PRE NÁS: „V nebi je svätýňa, pravý svätostánok, ktorého staviteľom je Pán, nie človek. Kristus tam v našom záujme koná službu, ktorá veriacim sprístupňuje pozhňania jeho zmierujúcej obete, prinesenej raz navždy na kríži. Kristus bol uvedený do úradu ako náš slávny Velkňaz a svoju prostrednícku službu začal po svojom nanebovstúpení. Roku 1844, na konci prorockého obdobia 2300 dní (rokov), prešiel k druhej, záverečnej fáze svojej zmierujúcej služby. Je to dielo vyšetrojúceho súdu, ktorý je súčasťou záverečného odstránenia všetkých hriechov. Predobrazom toho bolo očisťovanie starodávneho židovského svätostánku v Deň zmierenia. V predobraznej službe bola svätýňa očistená krvou zvieracích obetí, ale nebeské veci sa očisťujú dokonalou obeťou Ježišovej krvi. Vyšetrojúci súd vyjavuje nebeským bytostiam, kto z mŕtvych zosnul v Kristovi, a teda v ňom je uznaný za hodného mať podiel na prvom vzkriesení. Tento súd tiež ozrejmuje, kto spomedzi živých zostáva v Kristovi, zachováva Božie prikázania a vieru v Ježiša, a v ňom je teda pripravený na vstup do jeho večného kráľovstva. Tento súd obhajuje Božiu spravodlivosť zachraňujúcu tých, čo veria v Ježiša. Vyhlasuje, že ľudia, ktorí zostali Bohu

verní, dostanú kráľovstvo. Završenie tejto Kristovej služby bude pre ľudí pred druhým adventom znamenať zakončenie času milosti.“ (Žid 8,1–5; 4,14–16; 9,11–28; 10,19–22; 1,3; 2,16.17; Dan 7,9–27; 8,13–14; 9,24–27; 4Moj 14,34; Ez 4,6; 3Moj 16; Zj 14,6–7; 20,12; 14,12; 22,12)¹⁵

DISKUSNÉ OTÁZKY

Luthera prenasledoval strach z pekla a Božieho hnevu. Myslel si, že život v kláštore mu môže priniesť záchranu.

1. Diskutujte o tom, aký vplyv môže mať strach z pekla na náš vzťah s Bohom.
2. Diskutujte o texte z prvého Jánovho listu 3,7–9:

„Deti, nech vás nik nezvedie! Kto koná spravodlivo, je spravodlivý, ako aj on sám je spravodlivý. Kto pácha hriech, je z diabla, lebo diabol hreší od počiatku. Boží Syn sa zjavil nato, aby maril diablove skutky. Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo jeho semeno je v ňom; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha.“

OSOBNÉ OTÁZKY

Prečítajte si 1Ján 3,6: „Kto zostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel; ani nepoznal.“ Čo pre teba znamená tento text?

BOŽIE ZASEÚBENIE

„Pretože ak svojimi ústami vyznáš Ježiša ako Pána a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený.“ (Rim 10,9)

---

¹⁵ 28 vieroučných článkov Cirkvi adventistov siedmeho dňa, www.casd.sk.

7. DEŇ

KRST AKO NOVÁ ZMLUVA S JEŽIŠOM

SOM LEN NIEKTO, ALEBO SOM DIEŤA KRÁLA?

Všetci chceme niekam patriť, zapadnúť do partie priateľov. Dnešná doba sa niekomu môže zdať trochu krutá: Ak nemáte, čo je „in“, môžete si pripadať bezcenní. Ak nemáte stovky alebo tisícky priateľov na sociálnych sieťach, považujú vás za outsidersa. Tí, čo chcú niekam zapadnúť, sú často vystavení silnému tlaku okolia. Musíte „lajkovať“ to, čo „lajkujú“ ostatní, aby ste všetkým ukázali, akí ste skvelí. Asi každý vie, že proti prúdu dokáže plávať len silná ryba. V realite života to nie je také jednoduché. Ak chcete zapadnúť, musíte ísť s davom. Otvorene vyznať svoju vieru v Ježiša Krista nie je vôbec ľahké. Niektorí si možno myslia: „Viera je moja osobná vec. Nepatrí do môjho verejného profilu.“ Povedať niekomu, že v sobotu idete do zboru, nemusí byť jednoduchá záležitosť. Ak však budete príliš opatrní, môže sa stať, že zrazu nebudete vedieť, kam vlastne patríte. Na jednej strane je tu partia, do ktorej by ste radi patrili, na druhej strane zborové spoločenstvo.

HISTORICKÉ POZADIE A VÝKLAD OBRAZU

V neskorom stredoveku ľudia vstupovali do spoločenstva krstom. Ak ste neboli pokrstení, nemali ste žiadne práva. Takíto ľudia – napríklad Židia – museli žiť v osadách za hradbami mesta. Na týchto miestach sa vykonávali remeslá, ktoré boli ostatným veľmi nepríjemné – napríklad sa spracovávali kože. Vznikal pri tom veľmi nepríjemný zápach. Najhoršie však bolo to, že ľudia žijúci mimo mesta nemali ani občianstvo mesta. Hľadať teda ochranu v meste mohli iba vo veľmi výnimočných prípadoch. Za právoplatných občanov sa považovali iba tí, ktorí boli hneď po narodení pokrstení a podľa kalendára svätých dostali krstné meno.

Verilo sa, že krst má moc ochrániť od všetkého zla. Neplatilo to však vždy. Ak ste sa rúhali Bohu alebo vyslovili kacírsku myšlienku, mohli ste byť vylúčení z cirkvi alebo exkomunikovaní. Tým ste stratili právo byť pochovaní v svätej pôde. Za svätú pôdu sa považoval cintorín vedľa kostola. Keď vás uložili na večný odpočinok za múry cintorína, čakalo vás zatratenie. Cirkev tak disponovala dobre premysleným nástrojom moci a často ho používala. Keď niekto napríklad kritizoval nekresťanské správanie pápežov, hrozilo mu nebezpečenstvo, že bude označený za kacíra. Tým by bol vylúčený nielen z cirkevného spoločenstva, ale aj z večného života. Preto boli krst a poslušnosť cirkvi veľmi dôležité.

Krst je namaľovaný na ľavom paneli reformačného oltára. Pravdepodobne je to krst v kostole priamo vo Wittenbergu, kde Luther kázal a kde bol tento obraz nainštalovaný. Malé dieťa krstí známa osobnosť – Filip Melanchton, Lutherov najlepší priateľ

a spolupracovník. Melancton nebol vysvätený kňaz, ale profesor biblických jazykov na wittenberskej univerzite. Tým, že krstí práve on, nám chce autor ukázať, že pre Martina Luthera mala rovnosť všetkých ľudí pred Bohom veľký význam. Po jeho ľavej strane vidíme samotného maliara Lukasa Cranacha, jedného z najzámožnejších a najvplyvnejších ľudí vo Wittenbergu. Drží uterák, aby osušil novorodenca. Po pravej strane Melanctona je namaľovaný iný člen cirkvi, ktorí drží otvorenú Bibliu. Takmer by sme mohli povedať, že je to Martin Luther ako „Junker Jörg“ (statkár Juro). Všetko sa odohráva v cirkevnom prostredí. Je to miesto, kde môžeme nájsť Božie slovo, ktoré dáva krstu zmysel. Na základe akej autority Melancton krstí, ak nie je vysväteným kňazom? Nie je to z oficiálnej autority cirkvi, ktorá si uzurpuje moc, ale iba na základe Božej autority a úlohy, ku ktorej nás Boh povolal prostredníctvom Písma svätého.

Samozrejme, vyvoláva to v nás určité otázky. O podmienke krstu čítame v Evanjeliu podľa Marka 16,16: „Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený.“ Biblia teda hovorí, že viera je nevyhnutnou súčasťou krstu. Vnímal to azda Martin Luther inak?

LUTHEROVO CHÁPANIE KRSTU

Jeho snom bola cirkev s dobrovoľným členstvom, kde by všetci mali osobnú skúsenosť s evanjeliom. K existujúcim obvyklým bohoslužbám pre celé spoločenstvo a dodatočným kázaniam v latinčine pre študentov a učeních navrhol vytvoriť takzvanú „tretiu bohoslužbu“, tretiu liturgickú formu bohoslužby. Mal na mysli niečo ako domácu skúpinu štúdia Bible:

„Tí, ktorí celým svojim srdcom túžia byť kresťanmi a sú pripravení rukami aj ústami šíriť evanjelium, by mali spísať svoje mená a stretávať sa v niektorom domove k modlitbe, čítaniu, krsteniu, prijímaniu sviatostí a ďalším kresťanským obradom. V tomto duchu by potom tí, ktorých správanie nezodpovedá správaniu kresťana, boli upozorení, pokarhaní, reformovaní, odmietnutí alebo vylúčení podľa Ježišovho pravidla zapísaného v Matúšovom evanjeliu, 18. kapitole. Tiež by sa tu mohli vyberať dobrovoľné dary, ktoré by potom boli rozdelené medzi chudobných podľa vzoru svätého Pavla, ako to je uvedené v Druhom liste Korinťanom, 9. kapitole. Nebola by tu taká veľká potreba formálneho spevu. Mohli by sme tu krstiť a prijímať sviatosti v krátkosti a jednoduchosti. Všetko by smerovalo k Písmu, modlitbe a láske. Mali by sme stručný katechizmus, zhrnutie vierouky, Desatora a modlitbu Otče náš. Jednoducho povedané, ak budeme mať ľudí, ktorí túžia byť skutočnými kresťanmi, forma a poriadok sa časom vytvoria sami.“¹⁶

Martin Luther chcel mať cirkev, v ktorej by každý jednotlivec z celého srdca prežíval svoju vieru a slúžil ostatným v cirkevnom prostredí aj v spoločnosti. Cirkev, do ktorej

¹⁶ Kidd, B. J. (1911). Documents illustrative of the Continental Reformation. Oxford: Clarendon Press, 193–202.; Luther, M. (1854). Deutsche Messe und Ordnung des Gottesdienstes 1526. Frankfurt a. M. u. a.: Heyder u. Zimmer. Retrieved from <http://history.hanover.edu/texts/luthserv.html>.

by ste sa dobrovoľne rozhodli patriť. Vstupovalo by sa do nej na základe vyznania viery. Takáto cirkev by bol naozaj živá. Lutherov sen sa však nesplnil. Nebol schopný založiť cirkev čisto z dobrovoľných členov. Preto sa spoľahol na pomoc štátu a vytvoril Evanjelickú cirkev. Okrem iného to znamenalo, že každý novorodenec bol hneď po pôrode pokrstený a stal sa členom cirkvi. Pretože novorodenec ešte v nič neverí, Luther zastával názor, aby kmotor a kmotra pri krste dieťaťa sľúbili, že sa postarajú o jeho výchovu v kresťanskej viere. Neskôr pri konfirmácii by dieťa malo vyznať, že je Božím dieťaťom.

A KDE JE SLOBODA VOEBY A OSOBNÉ ROZHODNUTIE?

V tomto ohľade sa reformácia zastavila na polceste a zostala závislá od štátnej authority. Čoskoro boli kresťania, ktorí verili jednotlivým bodom učenia trochu inak, pod silným tlakom. Dokonca ich protestanti prenasledovali. Nikdy by sme nemali zabudnúť na mužov a ženy, ktorí pretože chceli byť pokrstení na vyznanie svojej viery a dobrovoľne sa stať členmi cirkvi, zaplatili za to svojím životom. Na tento aspekt reformácie sa často zabúda.

PRÍKLAD ANABAPTISTICKÉHO HNUZIA (HNUTIE NOVOKRSTENCOV)

Okrem Wittenbergu v Sasku existovalo aj druhé centrum reformácie v švajčiarskom Zürichu. Pôsobil tam Huldrych Zwingli. Bol v styku s rodinami, ktoré chceli nasledovať nielen biblický model krstu, ale aj ďalšie biblické pravdy. Odmietali predpísaný krst novorodencov. Vznikol medzi nimi verejný spor, na základe ktorého sa spoločenstvo veriacich rozdelilo. Jedna skupina vznikla okolo Konrada Grebela, Félixu Manze a Jörga Blaurocka a prešla do ilegality. Na vyznanie viery uskutočnila 21. januára 1525 prvý krst. V mestskej protestantskej rade a u iných autorít to vyvolalo búrlivé rozhorčenie. Títo takzvaní anabaptisti chceli praktizovať krst veriacich. Cirkev chápali ako bratstvo – vyplývalo to z Biblie, ktorú sa snažili vykladať čo najdoslovnejšie. Okrem iného požadovali náboženskú slobodu vrátane odlúčenia cirkvi od štátu. Snažili sa realizovať ideál spoločného majetku a nenásilia, oddeliť sa od sveta a všetkého, čo považovali za zlé. Po piatich rokoch začalo byť anabaptistické hnutie kruto prenasledované nielen zo strany miestnych vládnych úradov, ale aj zo strany protestantskej a katolíckej cirkvi. V roku 1529 sa na sneme v Speyeri kniežatá (protestanti spolu s katolíkmi) rozhodli vyniesť nad každým, kto uznával krst veriacich, trest smrti. Martin Luther s tým trestom súhlasil napriek tomu, že úprimnou túžbou anabaptistov bolo žiť ako skutočné Božie deti, deti nebeského Kráľa.

STE UŽ DEŤMI KRÁEA?

Krst je vonkajším znakom toho, že človek prijal Ježiša ako svojho Vykupiteľa, vyznáva svoju vieru v Krista a verí v odpustenie hriechov. Všetko zlé, čo ste v živote urobili, všetko, čo vás ťahalo preč od Boha, je už minulosťou. Biblia prirovnáva krst k smrti a vzkrieseniu Ježiša Krista. Reálne teda zomriete svojmu predchádzajúcemu hriešnemu spôsobu života a prostredníctvom moci Ducha Svätého ste vzkriesení do nového života. Začínate žiť novým, iným životom prostredníctvom Ducha Svätého, ktorý bude vo vás prebývať a meniť vás. On vás zmocní k službe, bude stále s vami ako váš Pomocník a Radca. Vo

vašom srdci sa zrodí túžba patriť Ježišovi a odovzdať mu celý život.

Krst je ako nádherná svadba, ktorá potvrdí vzťah medzi vami a vašim vysnívaným partnerom. Na vyznanie svojej viery ste pokrstení v meno Otca, Syna i Svätého Ducha. Kráľ vesmíru vás vyhlasuje za svoje dieťa a dediča. Pri krste ste ponorení do vody (Biblia hovorí o vodnom hrobe), z ktorého vstáva nový človek. Stali ste sa kráľovským dieťaťom. Užívate si starostlivosť a pozornosť Kráľa vesmíru. On vás nikdy neopustí. Všetky jeho zaslúbenia platia bez obmedzenia aj pre vás. Odteraz môžete povedať: „Už nikdy nebudem sám. Nemusím sa ničoho báť. Vo všetkom sa môžem plne spoľahnúť na svojho Kráľa.“ Nechať sa pokrstiť a stať sa dieťaťom Kráľa je životná príležitosť. Tak prečo ju nevyužiť?

ODKAZY NA ĎALŠIE TEXTY

„Krstom vyznávame, že sme uverili v smrť a vzkriesenie Ježiša Krista, a svedčíme, že sme zomreli hriechu a chceme žiť novým životom. Tým uznávame Krista za Pána a Spasiteľa, stávame sa jeho ľuďom a prijatí sme za členov jeho cirkvi. Krst je symbolom nášho spojenia s Kristom, odpustenia hriechov a prijatia Ducha Svätého. Je potvrdením viery v Ježiša Krista a znamením pokánia nad hriešnym životom. Deje sa ponorením do vody. Krst nasleduje po dôkladnom poučení z Písma a po prijatí biblického učenia. (Rim 6,1–6; Kol 2,12,13; Sk 16,30–33; Sk 22,16; Sk 2,38; Mat 28,19,20)¹⁷

„Ježiš mu odpovedal: Amen, amen, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí znova, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo.“ (Ján 3,3)

VÝZVA: Si unavený alebo sklúčený? Cítiš sa stratený? Chceš mať nový život v Ježišovi? Chcel by si sa viac dozvedieť o Pánovej zachraňujúcej milosti? Chceš sa kajať? Veríš v Ježiša? Nemusíš byť dokonalý, aby si do svojho života mohol prijať Ježiša. Vôbec nezáleží na tom, čo si o tebe myslia ostatní. Dnes je tvoj deň. Ak si sa rozhodol prijať Ježiša za svojho osobného Pána a Spasiteľa, dovoľ, aby som sa za teba modlil.

DISKUSNÉ OTÁZKY

1. Kedy sa stávaš Božím dieťaťom: pri krste, alebo v okamihu, keď prijmeš Krista do svojho života?
2. Prečítajte si text Ján 3,3 a diskutujte o ňom.

BOŽIE ZASEÚBENIE

„Neochvejne sa pridfajzme nádeje, ktorú vyznávame, lebo ten, čo nám dal prisľúbenia, je verný.“ (Žid 10,23)

„Vaše správanie nech neovláda láska k peniazom; buďte spokojní s tým, čo máte. Ved Boh povedal: Nezanechám ťa, ani ťa neopustím.“ (Žid 13,5)

¹⁷ 28 vieroučných článkov Cirkvi adventistov siedmeho dňa, www.casd.sk.

8. DEŇ

KRISTUS SA VRACIA SO SPÁSOU I SÚDOM

ČAKANIE MÔŽE BYŤ VEELMI VZRUŠUJÚCE

Pamätáte si, ako ste sa cítili, keď ste museli čakať niekoľko mesiacov alebo dokonca rokov na človeka, ktorý vám bol veľmi blízky? Stále ste na neho mysleli. Určite ste využili každú príležitosť, aby ste s ním boli v kontakte, poslali mu milú správu alebo nejaký obrázok či fotku. Ak to nebolo veľmi drahé, snažili ste sa čo najčastejšie si telefonovať. O to ťažšie ste potom znášali pocit samoty. Zároveň ste sa o to viac tešili na chvíľu, keď sa konečne uvidíte. Na stretnutie ste sa určite pripravovali najlepšie, ako ste vedeli. Chceli ste, aby to bol výnimočný okamih! Vyčerpali ste všetky svoje zdroje. Pravdepodobne ste kúpili najkrajšie kvety z celého obchodu a pridali ešte malú pozornosť. Určite ste kúpili darček, o ktorom ste vedeli, že dotyčnej osobe urobí radosť. Kým ste netrpezlivo čakali v priletovej hale, z vášho túžobne očakávajúceho výrazu tváre bolo každému jasné, že ide o veľkú lásku.

HISTORICKÉ POZADIE A VÝKLAD OBRAZU

V čase, keď začínala protestantská reformácia, vo svete vládol strach. Život bol neistý. Priemerná dĺžka života bola okolo štyridsať rokov. Mnoho detí zomrelo skôr, než dosiahli dospelosť. Opätovne prepukali epidémie moru. Nikto nevedel prečo. Okrem moru, ktorému sa málokto vyhol, tu bolo aj množstvo iných chorôb. Bola to ideálna pôda pre vznik rôznych povier. Mnohí zneužívali strach ostatných ľudí na vlastné obohatenie. Svoju daň na životoch si vyžiadali aj vojny. Neexistoval sociálny systém, ktorý by pomáhal jednotlivcom v osobnej núdzi. Keď hlavné mesto kresťanskej Byzantskej ríše – Konštantínopol – padlo v roku 1453 do rúk moslimských Osmanov, tradičný pohľad na svet nezaručoval nijakú istotu. V roku 1492 bol objavený nový kontinent – Amerika. Celý svet sa akoby rozpadal. Vzhľadom na to, že slávny nemecký astronóm a matematik Johannes Stöfler na základe konštelácie hviezd predpovedal koniec sveta na 2. február 1524, mnohí verili, že nastávajú posledné chvíle ich života.

Učenie vplyvného cirkevného otca Augustína o tom, že kráľovstvo Božie sa naplno zjaví v cirkvi, zásadne zmenilo chápanie druhého príchodu. Zrazu sa ľudia nemali na čo tešiť. Práve naopak. Začali sa báť, pretože koniec sveta prinesie Boží súd. Strach vnikol do každej oblasti života. Len v tomto kontexte môžeme pochopiť, prečo si Martin Luther kládol otázku, ktorá spustila reformáciu: „Ako môžem získať Božiu milosť?“ K zúfalému hľadaniu odpovede na otázku, či ho Boh prijme, alebo nie, ho viedol strach z Božieho zavrhnutia na poslednom súde. Lutherovo chápanie druhého príchodu bolo preto veľmi úzko spojené s ústredným poslanstvom reformácie.

Reformačný oltár zobrazuje aj scénu posledného súdu. Nájde ju na zadnej časti predely. Vidíme ju vo vyblednutých a fádnych farbách. Zobrazuje dve skupiny ľudí pri druhom príchode Ježiša Krista (Mat 25,31–46). Vľavo sú spasení. Sú síce po krk vo vode, ale vzhliadajú k vyvýšenému hadovi – Ježišovi Kristovi. Preto sú spasení. Napravo sú zatratení. Stále sú veselí, aktívni a zaneprázdnení. Okolo nich je veľmi rušno. Ich konanie však nemá nijaký zmysel a zámer. Keď sa na obraz pozrieme pozornejšie, môžeme si všimnúť, že na perách majú svoj posledný výkrik. Sú stratení. Zdá sa, akoby samotný maliar bol touto scénou znepokojený, preto nepoužil nijaké svetlé ani kontrastné farby. Lutherovi súčasníci nedokázali oceniť tento výjav, pretože sa priamo dotýkal ich strachu. Ako si niekto môže byť istý svojím spasením?

Pri pohľade zblízka si môžeme všimnúť, že tento panel reformačného oltára je pokrytý písmenami a dátumami. Od roku 1555 sa tu po záverečných skúškach zvečňovali študenti teologickej fakulty. Tí, ktorí štúdium zvládli, mohli sa považovať za spasených a zapísať sa naľavo. Tí, čo neuspeli, našli miesto pre svoje meno medzi zatratenými, ktorí museli čeliť poslednému súdu. Možno sa nad tým pousmejeme, ale zreteľne to ukazuje, ako Lutherovi súčasníci, a nasledujúce generácie ešte viac, nedokázali svojím deťom odovzdať reformátorovo oslobodzujúce chápanie druhého Kristovho príchodu.

LUTHEROVO RADOSTNÉ OČAKÁVANIE DRUHÉHO PRÍCHODU

Ku koncu svojho života Martin Luther povedal, že ako mladý muž mal veľký strach zo súdneho dňa. Viedli ho k tomu nielen rodičia, ale aj okolie. Ľudia všeobecne to takto vnímali. To bol dôvod, prečo neskôr ako mních prežíval takú úzkosť a prečo sa snažil žiť bez hriechu. Nechcel byť na súde zavrhnutý a skončiť v pekle alebo očistci, kde by sa dlho trápil. Zdá sa, že jeho skúsenosť z hradnej veže, keď mu Boh pomohol pochopiť ospravedlnenie z milosti, v ňom zmenila postoj aj k druhému príchodu. O druhom príchode hovoril často a opakovane, najmä vo svojich vianočných kázaniach. Stopy po strachu úplne vymizli. Každý, kto tieto kázania čítal, vycítil ohromnú radosť z očakávania najväčšieho dňa v dejinách sveta. Preto sa Luther mohol modliť: „Príď, drahý posledný deň!“ S prívlastkom „drahý“ sa vytratil všetok zväzujúci strach. Toho, čo sa mi stalo drahým, sa predsa nemusím báť.

Kázal o tom stále znovu.

AKO DOSPĚL MARTIN LUTHER K TAKÉMU PRESVEDČENIU?

V Lutherovom chápaní druhého príchodu zohrali dôležitú rolu dve historické udalosti. Po prvé, spor s cirkvou v Ríme a najmä s pápežom. Luther bol zavrhnutý ako kacír. Na politickej úrovni vznikala aliancia proti reformačným krajinám. Už 1. júla 1523 boli v Bruseli upálení dvaja augustínski mnísi z Antwerp, Johann Esch a Heinrich Voes, pretože hlásali reformačné učenie. Celá reformácia bola obklopená nepriateľmi, ktorí si nepriali nič iné, než smrť všetkých, ktorí sa do nej zapojili. Luther si to vysvetlil ako pôsobenie antikrista, ktorý mal povstať tesne pred Ježišovým príchodom. Ďalšou skutočnosťou bolo, že Martin Luther žil v dobe, keď bola stredná Európa, a tým aj celá kresťanská časť sveta, už niekoľko desiatok rokov ohrozovaná moslimskou Osmanskou

ríšou. Na jeseň roku 1529 oblahli vojská vladára Sulejmana I. dôležité hlavné mesto Viedeň. Celou Európou sa prehnela vlna strachu a hrôzy. Nebezpečenstvo mohla odvrátiť len veľká spoločná armáda podporovaná všetkými krajinami, ktoré mali za iných okolností medzi sebou konflikty. Prispievalo k tomu aj to, že osmanské vojská sa sťahovali späť do svojej krajiny kvôli strachu zo zimy.

Vývoj situácie v týchto dvoch oblastiach považoval Luther za veľmi silné znamenie. Veril, že sú to posledné udalosti v dejinách sveta a Kristus sa čoskoro vráti. To mu dodalo odvalu rozhodne stať na strane reformácie a radostne očakávať deň, keď skončí všetko utrpenie. V tom čase nepodľahol pokušeniu stanoviť presný dátum príchodu Ježiša Krista. V mestečku Lochau, vzdialeného niekoľko kilometrov od Wittenbergu, kde Luther žil, jeden z jeho kolegov, Michael Stifel, vypočítal, že koniec sveta nastane 19. októbra 1533 o ôsmej hodine ráno. Medzi ľuďmi to vyvolalo paniku. Stifel mal byť zatknutý. Luther sa za svojho kolegu prihovril. Napísal, že Stifelova kalkulácia bola pre neho len „malým pokušením“ (kleines Anfechtlein). Ježiša chcel radšej čakať rozvážne a nič zbytočne nepreháňať. Samozrejme, tiež by bol rád vedel, kedy Ježiš príde. V pokročilejšom veku sa aj Luther pokúsil vypočítať, kedy nastane koniec sveta. Použil schému, ktorá vznikla v ranom judaizme a podľa ktorej boli dejiny sveta naplánované ako jeden veľký týždeň stvorenia trvajúci sedem tisíc rokov. Urobil rozsiahle historické výpočty, ktoré neskôr vydal pod názvom Supputatio annorum mundi (Zhrnutie chronológie sveta). Výsledkom jeho výpočtov bolo presvedčenie, že Ježiš Kristus sa čoskoro vráti. Možno ešte za jeho života. Tieto myšlienky boli pre neho veľmi dôležité. Dokazuje to skutočnosť, že v roku svojej smrti (1546) vydal ešte druhú edíciu. Keď sa ho potom ľudia pýtali, prečo investoval toľko času a úsilia do vypočítavania Kristovho návratu, po latincky im odpovedal: „Per otium,“ čo znamená „Je to moja záľuba!“

AKO SA MÔŽE STAŤ ČAKANIE NA JEŽIŠOV PRÍCHOD ZÁLEUBOU

Páči sa mi reformátorov prístup: „Rozmýšľať o druhom príchode a radostne očakávať novú zem je moja záľuba.“ Človek obvykle nemá čas na svoje koníčky, pretože práca a vzdelávanie majú vyššiu prioritu. Tak je to správne. Keď vám však zostane nejaký čas, radi ho strávite tým, čo máte radi. Niektorí navštevujú rôzne záujmové krúžky. Iní vynakladajú všetku energiu na to, aby sa zdokonaľovali v tom, čo ich baví. Je úžasné pozorovať, ako sa niektorí stanú expertmi vo svojich záľubách.

Trošku sa to podobá láske medzi dvoma ľuďmi. Zamilovaní sú s vyvolenou osobou tak často, ako im to čas a okolnosti dovoľia. Keď sa nemôžu stretnúť, aspoň na seba myslia. Zrazu vidia svet inak. Čo bolo náročné, teraz je ľahké, pretože majú novú motiváciu, ktorú predtým nemali. Celý ich život teraz vyzerá úplne inak. Podobný vzťah musel mať Luther k druhému príchodu. Čím bol starší, tým silnejšia bola jeho túžba po „drahom poslednom dni“. Nemusíte čakať, keď budete starší. Začnite už dnes, pretože čakanie môže byť veľmi vzrušujúce!

ODKAZ PRE NÁS: „Kristov druhý príchod je blahosladenou nádejou cirkvi, slávnym vyvrcholením evanjelia. Spasiteľov príchod bude doslovný, osobný, viditeľný a celosvetový. Spravodliví mŕtvi budú pri Kristovom návrate vzkriesení a spolu so spravodlivými živými budú oslávení a vzatí do neba. Ludia nespravodliví zomrú. Naplnenie väčšiny prorociev i stav sveta naznačujú, že Kristov príchod je blízko. Keďže čas tejto udalosti zjavený nebol, Písmo nás nabáda, aby sme boli pripravení v každom čase. (Tit 2,13; Žid 9,28; Ján 14,1–3; Sk 1,9–11; Mat 24,14; Zj 1,7; Mat 24,43.44; 1Tes 4,13–18; 1Kor 15,51–54; 2Tes 1,7–10; 2Tes 2,8; Zj 14,14–20; Zj 19,11–21; Mat 24; Mar 13; Luk 21; 2Tim 3,1–5; 1Tes 5,1–6)¹⁸

VÝZVA: Čas, v ktorom žijeme, a svet okolo nás ukazujú, že Ježiš čoskoro príde. Ludia hľadajú pokoj. Radosť z druhého adventu je naozaj na mieste. Chcel by som byť medzi tými, ktorí pôjdu v ústrety Pánovi. Je to aj tvoja túžba?

DISKUSNÉ OTÁZKY

1. Jednou z najväčších obáv Martina Luthera bolo, či bude medzi spasenými, keď sa Ježiš vráti. Je to aj tvoja obava?
2. Lutherova odvaha brániť reformáciu vychádzala čiastočne z jeho viery, že sa blíži koniec sveta a Kristus sa čoskoro vráti.
3. Cítiš naliehavosť brániť svoju vieru?

---

¹⁸ 28 vieroučných článkov Cirkvi adventistov siedmeho dňa, www.casd.sk.

O AUTOROVI

DR. JOHANNES HARTLAPP

Narodil sa v roku 1957 v meste Halberstadt v Sasku-Anhaltsku. Vyrastal vo východnom Nemecku, kde sa vyučil za stolára. Neskôr na adventistickom seminári vo Friedensau absolvoval štúdium pre prácu kazateľa. Od roku 1980 do roku 1995 pôsobil ako kazateľ v Západosaskom združení. Od roku 1986 do 1990 bol tajomníkom na oddelení mládeže v Chemnitz. V roku 1993 získal na Newbold College (Andrewsova univerzita) magisterský titul v obore náboženstva. Od roku 1995 pôsobil ako učiteľ cirkevnej histórie na univerzite vo Friedensau. V roku 2007 získal doktorát z teológie na univerzite Martina Luthera Halle/Wittenberg. V období rokov 2000 až 2003 a 2011 až 2015 bol dekanom teológie na adventistickej univerzite vo Friedensau. S manželkou Dorotheu majú spolu štyri deti.

ĎALŠÍ SPOLUPRACOVNÍCI

GILBERT CANGY

Pôsobil v dobe vzniku tohto materiálu ako vedúci oddelenia mládeže pri Generálnej konferencii.

PAKO MOKGWANE

Je vedúcim pracovníkom v oddelení mládeže pri Generálnej konferencii a zameriava sa na staršiu mládež.

MARIA MANDERSON

Je všestranný človek, vyzná sa v mnohých oblastiach. Je tiež asistentkou korektora na oddelení mládeže pri Generálnej konferencii.

OBSAH

ÚVODNÝ KOMENTÁR /1

HLAVNE SRDCOM /4

ÚVOD /7

1. DEŇ: VÝZNAM BOŽIEHO SLOVA (*SOLA SCRIPTURA*) /9

2. DEŇ: JEDINE MILOŠŤOU (*SOLA GRATIA*) /13

3. DEŇ: KRISTUS – STREDOBOD NÁŠHO ŽIVOTA (*SOLUS CHRISTUS*) /18

4. DEŇ: CIRKEV AKO VŠEOBECNÉ KŇAZSTVO VERIACICH /23

5. DEŇ: VEČERA PÁNOVA VYTVÁRA SPOLOČENSTVO PRINÁŠA OBNOVU /29

6. DEŇ: VÝZNANIE HRIECHU A VINY (*SOLA FIDE*) /34

7. DEŇ: KRST AKO NOVÁ ZMLUVA S JEŽIŠOM /39

8. DEŇ: KRISTUS SA VRACIA SO SPÁSOU I SÚDOM /43

O AUTOROVI /47

ĎALŠÍ SPOLUPRACOVNÍCI /47

The Journey

AYC 2017 | AUGUST 1-5
VALENCIA | SPAIN

www.aycongress.org

The European Adventist Youth Congress
A unique gathering of more than 3000 young people.
Don't miss it!

Worship · Community Impact · Friendship · Inspiration · TedTalks
Seminars · Workshops · Prayer · Creativity · Commitment · Challenge

Main Speakers

Gilbert Cangy

Jeffrey Rosario

Sam Leonor

Ty Gibson

SEVENTH-DAY
ADVENTIST CHURCH

info@aycongress.org

Dotkni sa neba v roku 2017
prichádza do miest

YfJ '17 TREŇČÍN

Youth for Jesus
Púchov, Považská Bystrica

6. - 30. 7. 2017

Ježiš chce použiť aj TEBA

POVZBUDENIE

ZAPOJENIE

OBNOVENIE

ROZŠÍRENIE

VIAC NA www.yfj.cz

Youth for Jesus je súčasťou misijného programu Dotkni sa neba. Ďakujeme za Vašu podporu a spoluprácu.

